

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Ο.Σ.Ε.Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)

Ιπποκράτους 196-198

114 71 ΑΘΗΝΑ

Τηλ. : 210-6440873

FAX : 210-6454223

Site: www.poseypexode.gr

Email: poseypexode@otenet.gr

Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 2010

Αρ. Πρωτ. 19

ΠΡΟΣ:

- 1.Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων
κ. Δ. ΡΕΠΠΑ
- 2.Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων
κ. Γ. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ
- 3.Γεν. Γραμματέα Γ.Γ.Δ.Ε. κ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ
- 4.Γεν. Γραμματέα Συγχρηματοδοτούμενων Έργων
κ. Σ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1.Συλλόγους - Μέλη μας
- 2.Εφημερίδα μας «ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ» και δικτυακό μας τόπο.

ΘΕΜΑ: Υποβολή εισήγησης-πρότασης για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων Μελετών και Παροχής Υπηρεσιών και της διαχείρισης της υλοποίησής τους.

Σας καταθέτουμε εισήγηση-πρόταση για βελτίωση του θεσμικού πλαισίου των Δημοσίων Συμβάσεων Μελετών και Παροχής Υπηρεσιών και της διαχείρισης υλοποίησής τους, την οποία επεξεργάστηκε η Επιτροπή Μελετών, που λειτούργησε ύστερα από πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας μας. Η Επιτροπή αυτή συγκροτήθηκε στα πλαίσια της απόφασης της Ομοσπονδίας για επεξεργασία θέσεων και προτάσεων για ουσιαστικά θέματα της παραγωγικής δραστηριότητας του Υπουργείου μας, με την αξιοποίηση της εμπειρίας και τεχνογνωσίας των ιδίων των εργαζομένων και παρακαλούμε να ληφθεί υπόψη στην επεξεργασία των θέσεων για την αναθεώρηση του πλαισίου προετοιμασίας, ανάθεσης και διαχείρισης Έργων και Μελετών.

Οι βασικές μας θέσεις όπως προκύπτουν από την υποβαλλόμενη εισήγηση - πρόταση είναι οι εξής :

- ▶ Η μελέτη ενός έργου, αποτελεί αναπόσπαστο και ουσιαστικό μέρος στη διαδικασία παραγωγής του, και θέτει τις κρίσιμες προϋποθέσεις για την έντεχνη και έγκαιρη κατασκευή του. Από την ορθότητα του σχεδιασμού και της μελέτης των έργων εξαρτάται η αρτιότητα, η λειτουργικότητα και η ασφαλής χρήση του έργου, η αποφυγή της τροποποίησης του συμβατικού φυσικού αντικειμένου κατά την κατασκευή του, καθώς και η αποτροπή τυχόν αστοχίας του, με βαρύτερες οικονομικές και όχι μόνο συνέπειες. Παράλληλα, η πληρότητα και ορθότητα μίας μελέτης όσον αφορά τις προδιαγραφές και τους όρους που θέτει για την κατασκευή του έργου και οι προεκτιμήσεις της όσον αφορά τις ποσότητες των εργασιών και τη δαπάνη του με βάση πραγματικά στοιχεία, έχουν άμεση συνάρτηση με την εξασφάλιση της ποιότητας, τη δυνατότητα τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων και την ομαλή εξέλιξη της εκτέλεσής του χωρίς διαφοροποίηση ή και ανατροπή του αρχικού προϋπολογισμού του.

- ▶ Η υποχρεωτική εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανάθεσης συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών από όλους τους Φορείς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα που προβλέπονται από τον Νόμο και να ελέγχεται η τήρησή τους.
- ▶ Η βελτίωση και συμπλήρωση του Ν3316/05, αλλά και εξέταση της δυνατότητας ορισμένων τροποποιήσεών του.
- ▶ Ο μελετητής δεν είναι δυνατόν να απέχει της ευθύνης για θέματα ή ζημίες που προκύπτουν στο έργο κατά την εκτέλεσή του και που οφείλονται σε σφάλματα ή παραλείψεις της μελέτης, τεχνικού ή οικονομικού χαρακτήρα, δεδομένου ότι οι μελέτες εκπονούνται όχι ως αυτοσκοπός αλλά ως σημαντικό μέρος της ορθής και ποιοτικής παραγωγής των έργων.
- ▶ Η στελέχωση των Υπηρεσιών που αναθέτουν μελέτες με το απαραίτητο προσωπικό και η πρόβλεψη ενημέρωσής τους για ενιαία αντιμετώπιση των θεμάτων που προκύπτουν κατά την ανάθεση και εκπόνηση των μελετών.

Η εισήγηση της Επιτροπής, περιλαμβάνει συνοπτικά:

- Προτάσεις για τα πλέον σοβαρά θέματα για τα οποία έχει επισημανθεί ότι απαιτείται βελτίωση, συμπλήρωση ή τροποποίηση του Νόμου.
- Προτάσεις για διευκρινήσεις προς τις Υπηρεσίες για ενιαία αντιμετώπιση της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών με βάση τα κριτήρια ανάθεσης καθώς και ορισμένων θεμάτων κατά την εκπόνηση των μελετών.
- Επισημάνση θεμάτων επί της αρχής του νόμου που άπτονται της διαδικασίας ανάθεσης και αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς προς περαιτέρω προβληματισμό και επεξεργασία με βάση και την κοινοτική νομοθεσία.
- Εντοπισμό άλλων θεμάτων που θα πρέπει να προωθηθούν στα πλαίσια βελτίωσης της ποιότητας των εκπονούμενων μελετών.

Επιπρόσθετα, τονίζεται η αναγκαιότητα εκπόνησης των απαραίτητων μελετών στα πλαίσια της προετοιμασίας για τη Δ' προγραμματική περίοδο, που θα πρέπει να ολοκληρωθούν έγκαιρα με εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων για την πληρωμή τους, ώστε να υπάρχει η απαιτούμενη ωριμότητα ένταξης των έργων που έχουν επιλεγεί ή θα επιλεγούν για ένταξη. Παράλληλα θα πρέπει να εξεταστεί η αναγκαιότητα εκπόνησης και άλλων μελετών για υποψήφια για ένταξη έργα, ώστε να υπάρχει η εναλλακτική δυνατότητα ένταξης ενός νέου έργου σε περίπτωση που ένα ενταγμένο έργο, για διάφορους λόγους ή επειδή δεν έχει την απαραίτητη απορρόφηση λόγω καθυστερήσεων στην ανάθεση ή εκτέλεση απενταχθεί.

Επισημαίνεται ότι παράλληλα με την όποια βελτίωση του θεσμικού πλαισίου ο σωστός προγραμματισμός με βάση γενικότερο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και η προτεραιότητα με βάση ορθολογικά κριτήρια στην εκπόνηση των μελετών και στην εκτέλεση των έργων αποτελούν πολύ σημαντικούς παράγοντες για τη σωστή διαχείριση και απορρόφηση των διατιθεμένων κονδυλίων και προστασία του δημοσίου συμφέροντος .

Τέλος, επαναλαμβάνουμε ότι συμφωνούμε απόλυτα με κάθε μέτρο διαφάνειας και δημοσιότητας και ιδιαίτερα με την ανάρτηση στο διαδίκτυο πλήρους εικόνας για την εξέλιξη των μελετών και των έργων.

Για το Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Κ. ΚΑΠΕΛΩΝΗΣ

Ν. ΛΥΤΡΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
(Π.Ο.Σ.Ε. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)**

**ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΚΥΡΙΩΣ ΑΡΘΡΑ 5 ΕΩΣ 7 ΤΟΥ Ν. 3316/05).....	6
2. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ.....	9
2.1. Απλοποίηση των προβλεπόμενων διαδικασιών ανάθεσης για συμβάσεις μελετών και υπηρεσιών προϋπολογισμού μικρότερου από τα κατώτερα όρια υποχρεωτικής εφαρμογής του Ν.3316/05.....	9
2.2. Αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και αιτιολόγηση της βαθμολόγησής τους.....	9
2.3. Αλλαγή των ποσοστών βαρύτητας των κριτηρίων αξιολόγησης τεχνικής προσφοράς σε διαγωνισμούς του άρθρου 7.....	16
2.4. Αξιολόγηση του συντονιστή της Ομάδας Μελέτης στην τεχνική προσφορά του άρθρου 6 του Ν. 3316/05.	18
2.5. Τροποποίηση του Κατωτέρου Ορίου Παραδεκτού της Οικονομικής Προσφοράς.....	18
2.6. Τροποποίηση του ποσοστού των γεωτεχνικών εργασιών για μελέτες που ανατίθενται με τη διαδικασία του άρθρου 7.....	20
2.7. Δικαίωμα συμμετοχής για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης δημόσιου έργου (project manager)	20
2.8. Θέματα που άπτονται της αρχής του Νόμου και θα πρέπει να εξεταστούν σε συνδυασμό και με την κοινοτική νομοθεσία και αφορούν την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς.....	21
3. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	23
3.1. Βασικό σχέδιο.....	23
3.2. Συμπληρωματικές μελέτες -Συμπληρωματικές Συμβάσεις.....	24
3.3. Τροποποίηση της συμβατικής αμοιβής μελέτης.....	25
3.4. Πρόβλεψη ποσοστού απροβλέπτων στην προεκτιμώμενη Αμοιβή.....	26
3.5. Σύνταξη Σ. Π. από τη Δ/νουσα Υπηρεσία.....	26
4. ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 8 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΜΕΛΕΤΩΝ "ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ- ΠΛΑΙΣΙΟ"	27
5. ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΑ ΠΤΥΧΙΑ.....	28
6. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	31
6.1. Τροποποίηση του άρθ. 5, παρ. 2.....	31
6.2. Τροποποίηση του άρθ. 6, παρ. 3.....	32
6.3. Τροποποίηση του άρθ. 19, παρ. 2.....	32
7. ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ.....	34
8. ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ.....	35
9. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.....	35
10. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	36
11. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΩΝ ΑΡΧΩΝ	37
12. ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο Ν. 3316/2005.....	38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαδικασία παραγωγής Δημοσίων Έργων οφείλει να εκπληρώνει μια θεμελιώδη αποστολή: Να διαχειρίζεται με σύνεση και διαφάνεια το δημόσιο χρήμα μελετώντας και αναθέτοντας μετά από υγιή ανταγωνισμό και στη συνέχεια κατασκευάζοντας το πλέον άρτιο τεχνικά έργο, με την μικρότερη δυνατή δαπάνη, σε συγκεκριμένο χρόνο, χωρίς εκπτώσεις στην προδιαγεγραμμένη ποιότητα, αλλά και χωρίς αλλαγή του δημοπρατηθέντος φυσικού αντικειμένου.

Ο Νόμος 3316/05 εισήγαγε βασικές διαφοροποιήσεις στην μέχρι σήμερα ισχύουσα νομοθεσία εκπόνησης των μελετών και της παροχής υπηρεσιών. Τα κύρια σημεία διαφοροποίησης από την προηγούμενη ισχύουσα νομοθεσία περί μελετών, ήταν:

- Η μη εξάρτηση της αμοιβής του μελετητή από τον προϋπολογισμό του μελετούμενου έργου, γεγονός που οδηγούσε πολλές φορές σε υπερδιαστασιολόγησή του.
- Η σύνταξη Φακέλου του έργου πριν την προκήρυξη της μελέτης, περιλαμβάνοντας στοιχεία του μελετούμενου έργου.
- Η προεκτίμηση της αμοιβής της μελέτης με βάση εγκεκριμένες τιμές μονάδας **φυσικού αντικειμένου**.
- Η αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς με κριτήρια κατά τη διαδικασία ανάθεσης (που προβλεπόταν και από τον Ν. 3164/03 που είχε προηγηθεί, χωρίς να προλάβει να εφαρμοστεί λόγω ανάκλησής του), με στόχο την ταύτιση με τα προβλεπόμενα στην ΚΟ 92/50 και στην μετέπειτα εκδοθείσα οδηγία 2004/18/ΕΚ. Υπενθυμίζεται ότι, η προηγούμενη νομοθεσία προέβλεπε ως μοναδικά κριτήρια την εμπειρία και τον “φόρτο” του ενδιαφερομένου.
- Η πρόβλεψη υποβολής οικονομικής προσφοράς ως πρόσθετο στοιχείο αξιολόγησης των διαγωνιζομένων.
- Η ανάθεση μόνο προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη και με ανάθεση της προκαταρκτικής μελέτης σε περισσότερους του ενός μελετητές, με στόχο την πληρέστερη διερεύνηση εξ αρχής τυχόν εναλλακτικών λύσεων.

Εν αντιθέσει προς τις όποιες τροποποιήσεις στις διατάξεις περί εκτέλεσης των Δημοσίων Έργων, οι οποίες μάλιστα έχουν κωδικοποιηθεί με σχετικό νόμο, οι πιο πάνω διαφοροποιήσεις στις διατάξεις περί μελετών τροποποίησαν ριζικά και επί της αρχής τις προηγούμενες ισχύουσες διατάξεις.

Παρά το ότι η έναρξη ισχύος του Νόμου έγινε το 2005, καθυστέρησε σημαντικά η εφαρμογή του από τις Υπηρεσίες, καθότι εκτός του ότι ήταν αναγκαία η έκδοση εκτελεστικών αποφάσεων και διευκρινιστικών εγκυκλίων, παρουσιάστηκαν από εμπλεκόμενους φορείς, επισημάνσεις για αδυναμίες και ατέλειες και απαιτήθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του Νόμου.

Επί πλέον, εκτός από την ανάγκη ενημέρωσης των Υπηρεσιών επί των νέων διατάξεων, οι περισσότερες Υπηρεσίες αντιμετώπιζαν - και αντιμετωπίζουν - σοβαρό πρόβλημα στην εφαρμογή των διατάξεων ανάθεσης της μελέτης, όπως η προετοιμασία του Φακέλου του έργου για την προκήρυξή της, καθώς και στην αξιολόγηση των προκαταρκτικών μελετών, αντικείμενο που απαιτούσε σχετική εμπειρία των μελών των επιτροπών. Ειδικότερα το τελευταίο, σε συνδυασμό και με την χρονοβόρο διαδικασία και την ανάγκη εμπειρίας για την αξιολόγηση των τουλάχιστον τριών προκαταρκτικών μελετών και ανάθεσης στη συνέχεια της προμελέτης ή με νέα προκήρυξη των υπολοίπων σταδίων της μελέτης, είχε ως αποτέλεσμα να μην ακολουθείται αυτή η διαδικασία ως ο κανόνας αλλά ως εξαίρεση. Αντί αυτής ακολουθείται κατά κανόνα η προβλεπόμενη από τον Νόμο υπό προϋποθέσεις διαδικασία, προκήρυξης της ανάθεσης σε ένα μελετητή όλων των σταδίων της μελέτης.

Οι προτάσεις της Επιτροπής διαμορφώθηκαν με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία από την εφαρμογή του Ν.3316/05, καθώς και την προηγούμενη αντίστοιχη σχετική περί μελετών και έργων εμπειρία των μελών της Επιτροπής και τέθηκαν ως άξονες:

- η διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στις ενέργειες της διοίκησης,
- η βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης και επίβλεψης των συμβάσεών τους,

- η ποιότητα στην παραγωγή των μελετών και στην παροχή υπηρεσιών, καθόσον έχουν άμεσο αντίκτυπο και στην παραγωγή των έργων.

Στο μικρό σχετικά χρονικό διάστημα εργασιών της Επιτροπής, στο οποίο της ζητήθηκε η υποβολή προτάσεων, δεν ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστούν όλα τα θέματα που αφορούν στο θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης και εκπόνησης των μελετών. Εν όψει αυτού έγινε προσπάθεια να εξεταστούν θέματα που απασχολούν συχνότερα τις Υπηρεσίες. Στα πλαίσια αυτά, η Επιτροπή προχώρησε σε:

- Προτάσεις για τα πλέον σοβαρά θέματα που έχει επισημανθεί ότι απαιτούν βελτιώσεις ή συμπληρώσεις του Νόμου.
- Προτάσεις για διευκρινήσεις προς τις Υπηρεσίες για ενιαία αντιμετώπιση της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών με βάση τα κριτήρια ανάθεσης, καθώς και ορισμένων θεμάτων κατά την εκπόνηση των μελετών.
- Επισημάνση θεμάτων επί της αρχής του νόμου που άπτονται της διαδικασίας ανάθεσης και αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς προς περαιτέρω προβληματισμό και επεξεργασία με βάση και την κοινοτική νομοθεσία.
- Εντοπισμό άλλων θεμάτων που θα πρέπει να προωθηθούν στα πλαίσια βελτίωσης της ποιότητας των εκπονούμενων μελετών.

Επίσης, περιλαμβάνεται παράρτημα με πίνακα των κατ' εξουσιοδότηση από τον Ν.3316/05 απαιτούμενων προεδρικών διαταγμάτων, αποφάσεων, αλλά και των κυριότερων εγκυκλίων εφαρμογής του.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΚΥΡΙΩΣ ΑΡΘΡΑ 5 ΕΩΣ 7 ΤΟΥ Ν. 3316/05).

Η εφαρμογή του Ν.3316/05 δεν αποτέλεσε εξαίρεση της πρακτικής στη χώρα μας, να θεσμοθετούνται ρυθμίσεις, με πρόβλεψη κάποιων κατ' εξαίρεση διαδικασιών και πολύ σύντομα να καθιερώνεται η εφαρμογή της εξαίρεσης ως κανόνα και του κανόνα ως εξαίρεσης. Χαρακτηριστικό και συναφές παράδειγμα, άλλωστε, υπήρξε η εφαρμογή του Ν. 716/77, με την καταχρηστική καθιέρωση στην πράξη ως σχεδόν μοναδικής διαδικασίας ανάθεσης μελέτης της κατ' εξαίρεση (παρ. 7 του άρθρου 11), αντί της κανονικής (παρ. 5 του άρθρου 11).

Και στο Ν.3316/05, ως βασικός τρόπος ανάθεσης εισάγονται οι διαδικασίες του άρθρου 6 (ανάθεση προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη), με πολλαπλούς στόχους, οι κυριότεροι των οποίων ήταν η προσπάθεια να εξαντληθεί και να οριστικοποιηθεί εγκαίρως, από το αρχικό στάδιο, η διερεύνηση τυχόν εναλλακτικών λύσεων για το σχεδιασμό του έργου και να μην υπάρχει σε μεταγενέστερο στάδιο μεταβολή της αμοιβής του αναδόχου μελετητή. Παρατηρήθηκε όμως στην πράξη, η σπάνια εφαρμογή της συγκεκριμένης διαδικασίας και αντ' αυτής εφαρμόζεται κατά κανόνα η διαδικασία του άρθρου 7 (ανάθεση όλων των προβλεπόμενων σταδίων της μελέτης στον ίδιο μελετητή).

Ορισμένες σκέψεις και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση του κρίσιμου αυτού και πρωταρχικής σημασίας ζητήματος παρατίθενται στις αμέσως επόμενες παραγράφους.

Υπενθυμίζεται καταρχήν, ότι μια βασική φιλοδοξία του υπόψη νόμου (αλλά και του Ν. 3164/03 που είχε προηγηθεί, χωρίς να προλάβει να εφαρμοστεί) ήταν το «κλείδωμα» της αμοιβής της μελέτης από το αρχικό στάδιο, ώστε να μην προκύπτουν στη συνέχεια ανάγκη συμπληρωματικών συμβάσεων και προβλήματα χρηματοδότησης και επιλεξιμότητας των σχετικών δαπανών. Ένας άλλος στόχος ήταν η θεραπεία της σημαντικής ανατροπής του συμβατικού πλαισίου των εκτελούμενων έργων, εξαιτίας ριζικής αλλαγής του αρχικού σχεδιασμού που προσδιοριζόταν στη μελέτη,

με βάση την οποία είχαν δημοπρατηθεί, με πρόδηλες δυσμενείς επιπτώσεις στο κόστος, τη χρηματοδότηση, το χρόνο κ.λπ. των ίδιων των έργων (το οποίο ως γνωστό είναι πολλαπλάσιο από το κόστος των μελετών).

Χωρίς να παρουσιάζεται στο σημείο αυτό μια διεξοδική ανάλυση των παραγόντων που οδηγούσαν ή μπορούσαν να οδηγήσουν σε παρόμοιες καταστάσεις, περιοριζόμαστε σε ένα εξ αυτών που αφορά στην αλλαγή του σχεδιασμού σε προχωρημένο στάδιο εξαιτίας της ανεπαρκούς διερεύνησης των δυνατών εναλλακτικών λύσεων κατά το πρώτο στάδιο («προκαταρκτικό») της μελέτης, λόγω ανεπαρκούς διερεύνησης.

Για τους λόγους αυτούς, θεωρήθηκε απαραίτητη η θεσμοθέτηση (με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 5) της διαδικασίας του άρθρου 6 (ανάθεση προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη), με στόχο την επαρκή διερεύνηση των (τυχόν) εναλλακτικών λύσεων και την επιλογή της βέλτιστης, με παράλληλη αξιοποίηση περισσοτέρων του ενός μελετητών. Υποδεικνύονται μάλιστα στο άρθρο 5 παρ. 2 του νόμου εκείνες οι κατηγορίες μελετών που θεωρούνται καταρχήν ως επιδεχόμενες εναλλακτικές λύσεις. Υπενθυμίζεται βεβαίως, ότι έχει προηγηθεί η σύνταξη του φακέλου του έργου και η επισήμανση των τεχνικών δεδομένων (τυχόν δεσμεύσεις και ιδιαιτερότητες κ.ά.).

Το ασθενές σημείο της διαδικασίας αυτής είναι ότι, η αξιολόγηση των προκαταρκτικών μελετών (τεχνικών προσφορών) των διαγωνιζομένων εναπόκειται σε 3μελή ή 5μελή επιτροπή, η οποία δεν είναι βέβαιο ότι μπορεί να συγκροτηθεί από άτομα επαρκούς εμπειρίας για τις συγκεκριμένες απαιτήσεις και που να διαθέτει τον απαιτούμενο χρόνο για τον έλεγχο των τεχνικών προσφορών-προτεινομένων λύσεων.

Μια δυνατότητα για την επιτυχή έκβαση της όλης διαδικασίας είναι η ενεργοποίηση και εφαρμογή κυρίως της παρ. 2 του άρθρου 5, δηλαδή ανάθεση μόνον προκαταρκτικής μελέτης, σε λ.χ. τρεις (3) διαγωνιζόμενους. Στη συνέχεια η Υπηρεσία έχοντας στη διάθεσή -κατοχή της, τις υποβληθείσες τρεις (3) μελέτες, με (ή χωρίς) τη βοήθεια τυχόν συμβούλων

κατά περίπτωση, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των υποστηρικτικών ερευνών/μελετών (που σχεδόν πάντοτε εκπονούνται με χωριστή διαδικασία π.χ. μέσω υφιστάμενης συμφωνίας-πλαίσιο), λαμβάνοντας υπόψη και τις γνωμοδοτήσεις των λοιπών συναρμοδίων φορέων, μπορεί να προκρίνει την καταρχήν βέλτιστη λύση. Με την ολοκλήρωση όλων των προαναφερομένων, η Υπηρεσία θα είναι σε θέση να εγκρίνει την προκαταρκτική λύση και να προχωρήσει στη συνέχεια σε διαδικασία ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 7 (προμελέτη & οριστική μελέτη ή υπό προϋποθέσεις απευθείας οριστική μελέτη, καθώς και των λοιπών υποστηρικτικών μελετών).

Η διαδικασία αυτή παρουσιάζει και ένα πρόσθετο πλεονέκτημα : η προσέγγιση των φυσικών ποσοτήτων και κατ' επέκταση της προεκτιμώμενης αμοιβής για την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7 είναι πολύ πιο αξιόπιστη και ενέχει μικρότερη αβεβαιότητα για σημαντικές διαφοροποιήσεις αν εφαρμοστεί ως “κατ' αποκοπή αμοιβή”.

Επιπλέον, επειδή με την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας, όλα τα υπολειπόμενα στάδια της μελέτης (προμελέτη, οριστική και για ορισμένες κατηγορίες μελετών, εφαρμογής) θα εκπονούνται από ένα μελετητή (είτε διαφορετικό από τον αρχικό ή και τον ίδιο), θα εξασφαλίζεται το ενιαίο της μελέτης μεταξύ του δεύτερου σταδίου, όπου γίνεται η επιλογή της τεχνικής λύσης και του τελικού (ή τελικών) σταδίου, στο οποίο προκύπτει η πλήρης διαστασιολόγηση και ο ακριβής προσδιορισμός του προς δημοπράτηση έργου, το οποίο αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις, καθώς θα αποφεύγονται τυχόν διαφωνίες των μελετητών ή και διάσπαση της ευθύνης των μελετητών (προμελέτης και οριστικής) σε περίπτωση σφάλματος ή παράλειψης της μελέτης.

Αυτό καταργεί και τη σκοπιμότητα ρυθμίσεων, όπως ορισμένες από τις προτεινόμενες στην συνέχεια του παρόντος κειμένου, που αποσκοπούν στην άρση στρεβλώσεων λόγω σημαντικών αποκλίσεων των ποσοτήτων της προμελέτης ή της οριστικής μελέτης σε σχέση με τις προεκτιμηθείσες στον φάκελο του έργου με τον οποίο προκηρύχθηκε η μελέτη.

2. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

2.1. Απλοποίηση των προβλεπόμενων διαδικασιών ανάθεσης για συμβάσεις μελετών και υπηρεσιών προϋπολογισμού μικρότερου από τα κατώτερα όρια υποχρεωτικής εφαρμογής του Ν.3316/05

Με δεδομένο το γεγονός ότι, η χρονική διάρκεια μεταξύ της δημοσίευσης της προκήρυξης και της υπογραφής της σύμβασης είναι συνήθως μεγάλη εξ αιτίας των πολλών σταδίων του διαγωνισμού, της αδυναμίας συχνών συνεδριάσεων των επιτροπών, της καθυστέρησης έκδοσης απόφασης επί των ενστάσεων κ.λ.π., προτείνεται όπως οι μικρές μελέτες (οι κάτω του ορίου της υποχρεωτικής εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ) να εξαιρούνται από τις διαδικασίες του Ν.3316/05 και να υπάρχει διαφορετική και ευέλικτη διαδικασία ανάθεσης (το όριο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ είναι περίπου 125.000 € για κεντρικές υπηρεσίες και 193.000€ για περιφερειακές υπηρεσίες πλέον ΦΠΑ). Ως κριτήρια ανάθεσης για τις μελέτες με προεκτιμώμενες αμοιβές μέχρι τα πιο πάνω όρια, θα μπορούσαν να είναι και το κριτήριο του φόρτου και της εμπειρίας, χωρίς να υπάρχει ανάγκη χρήσης των προβλεπόμενων στο Ν. 3316/05 διατάξεων περί ειδικής τεχνικής επαγγελματικής ικανότητας ή δάνειας εμπειρίας. Απαιτείται σχετική νομοθετική ρύθμιση.

2.2. Αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και αιτιολόγηση της βαθμολόγησής τους.

Όπως είναι γνωστό, η ανάθεση συμβάσεων μελετών διενεργείται με βάση το Ν.3316/2005, στον διαγωνιζόμενο που προσφέρει την πλέον συμφέρουσα προσφορά, η οποία προκύπτει μετά από στάθμιση των υποκριτηρίων που θέτει ο νόμος (ποιότητα, τεχνική αξία και προσφερόμενο τίμημα).

Η θέσπιση των ως άνω υποκριτηρίων συνεπάγεται κατ' ανάγκη, την υποβολή φακέλου τεχνικής προσφοράς, με την οποία αξιολογείται και βαθμολογείται η ποιότητα και τεχνική αξία της υπηρεσίας και φακέλου οικονομικής προσφοράς που περιέχει την τιμή που προσφέρει ο υποψήφιος.

Στη διακήρυξη ή στο νόμο δεν θεσπίζεται κάποιος ιδιαίτερος τρόπος αξιολόγησης και βαθμολόγησης των προσφορών, αλλά και σύμφωνα με πρόσφατη Νομολογία οι λεκτικοί χαρακτηρισμοί (άριστη, καλή κ.λπ., συνοδευόμενοι με αναφορά των κυριότερων στοιχείων που συνιστούν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της συγκεκριμένης προσφοράς) αποτελούν επαρκή αιτιολογία.

Η διαφορά στη βαθμολογία μεταξύ των υποψηφίων πρέπει να αντιστοιχεί σε, έστω κατ' ελάχιστο, διαφορετική διατύπωση του πορίσματος της αξιολόγησης των προσφορών και συνεπώς δεν μπορεί να τίθεται διαφορετική βαθμολογία στα κριτήρια της τεχνικής προσφοράς, όταν οι λεκτικοί χαρακτηρισμοί που συνιστούν το συμπέρασμα της αξιολόγησης είναι ταυτόσημοι.

Η Επιτροπή του Διαγωνισμού σκόπιμο είναι να συντάσσει πίνακες αναλυτικότερης αιτιολόγησης της βαθμολογίας, οι οποίοι να τεκμηριώνουν περαιτέρω τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών και να αναδεικνύουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους.

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 7, τα κριτήρια αξιολόγησης – ανάθεσης των μελετών της παρ. 1 είναι τα ακόλουθα:

- Η πληρότητα και αρτιότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την τεχνική έκθεση.
 - Η οργανωτική αποτελεσματικότητα της ομάδας εκπόνησης της μελέτης, η διαπιστωμένη ικανότητα του συντονιστή της ομάδας στην εξεύρεση τεχνικών λύσεων, η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία της μεθοδολογίας της ομάδας και η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος και
 - Η οικονομική προσφορά,
- όπου η βαρύτητα καθενός από τα παραπάνω κριτήρια στο σύνολο της βαθμολογίας αξιολόγησης είναι διαφορετική και ανάλογα με το αν πρόκειται για ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

Εδώ, επισημαίνεται η μερική αναντιστοιχία των κριτηρίων αξιολόγησης μεταξύ αυτών που καθορίζονται στον Ν.3316/2005 και των αντίστοιχων της

προκήρυξης, όσον αφορά στην διατύπωση και επίσης ότι στην προκήρυξη χρησιμοποιούνται δύο διακριτά υποκριτήρια, για το Οργανόγραμμα και τη Μεθοδολογία, ενώ στο άρθρο 7 του Νόμου αυτά ενσωματώνονται σε ένα.

Επισημαίνεται, ότι για τα υπάρχοντα κριτήρια αξιολόγησης οι διατυπώσεις είναι γενικόλογες με αποτέλεσμα να εμφανίζονται πολλές αδυναμίες στην αντικειμενική αξιολόγηση των Τεχνικών Προσφορών.

Για το λόγο αυτό θα πρέπει κατ' αρχήν να υπάρξει κατά το δυνατόν ακριβής αντιστοίχιση των κριτηρίων που προβλέπονται από την Νομοθεσία με αυτά των προκηρύξεων.

Για την ενιαία αντιμετώπιση από τις Υπηρεσίες του τρόπου αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, θα πρέπει να εκδοθεί σχετική εγκύκλιος που να αποσαφηνίζει και κατά το δυνατόν να ποσοτικοποιεί τα γενικόλογα στον υπάρχοντα Νόμο κριτήρια ή και να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση εισάγοντας σαφή υποκριτήρια.

Ενημερωτικά αναφέρεται ότι, στα πλαίσια του ανακληθέντος Νόμου 3164/03, είχε εκπονηθεί από ομάδα εργασίας του Υπουργείου σε συνεργασία με ΣΕΓΜ και ΤΕΕ, σχέδιο Π.Δ. για αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση τα κριτήρια του Νόμου αυτού, όπου είχαν προταθεί επίσης υποκριτήρια και καθορισμός συγκεκριμένου τύπου ποσοτικοποίησης για όσα από αυτά ήταν δυνατόν.

Ακόμα θεωρούμε χρήσιμο να υπάρξει αντιστοίχιση των χαρακτηρισμών που χρησιμοποιούνται στα πρακτικά αξιολόγησης τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, όπως «απλώς επαρκής», «μέτριος», «ικανοποιητικός», «πολύ καλός», «άριστος» με βαθμούς/συντελεστές βαρύτητας. Προτείνεται στον παρακάτω πίνακα να μείνουν αυτοί οι χαρακτηρισμοί (χωρίς ενδιάμεσους) με τους αντίστοιχους βαθμούς 60-70-80-90-100.

Θα ήταν σκόπιμο να περιληφθεί στην εγκύκλιο αυτή υπόδειγμα Φύλλου Αξιολόγησης (και αντίστοιχου Φύλλου Υπολογισμού Βαθμολογίας) της τεχνικής προσφοράς.

Σημειώνεται ότι, κατά το διάστημα ολοκλήρωσης των προτάσεων της Επιτροπής εκδόθηκε η αρ.Ε2/18.1.2010 σχετική με το θέμα εγκύκλιος του Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ., η οποία θα μπορούσε να συμπληρωθεί σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

Στο τέλος της παρούσης παραγράφου, παρατίθεται υπόδειγμα Φύλλου Αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς για προκηρύξεις ανάθεσης μελετών του άρθρου 7, όπου καταγράφονται τα κριτήρια – “υποκριτήρια” αξιολόγησης της αντίστοιχης προκήρυξης και αντίστοιχο Φύλλο Υπολογισμού Βαθμολογίας της τεχνικής προσφοράς. Το φύλλο αξιολόγησης προσαρμόζεται ανάλογα στην περίπτωση ανάθεσης με το άρθρο 8.

Στα σημεία αξιολόγησης γίνεται παραπομπή στα αντίστοιχα άρθρα της εγκεκριμένης με την υπ’ αριθμ. Δ17γ/07/85/ΦΝ439.1/28-7-2008 Απόφαση πρότυπης προκήρυξης, καθώς και στις παραγράφους του άρθρου 8 «περιεχόμενο των τεχνικών εκθέσεων της παρ.4α του άρθρου 7 του Ν.3316/05», που εγκρίθηκε με την υπ’ αριθμ. Δ17γ/06/157/ΦΝ439.3/18-10-2006 Απόφαση.

Παρατηρείται ότι, στην πρότυπη εγκεκριμένη προκήρυξη το περιεχόμενο της παρ.21.7.2.δ της Έκθεσης Μεθοδολογίας δεν αναφέρεται στο κριτήριο 2^ο της τεχνικής προσφοράς της παρ.22.1.1.. Προτείνεται να γίνει σχετική διόρθωση και έως τότε να συνεκτιμάται με το περιεχόμενο της παρ.21.7.2.β..

Επίσης, σχετικά με το περιεχόμενο της παρ. 21.7.3 (της Έκθεσης σχετικής με την Ομάδα Μελέτης) και σε συσχέτισμό με τα σημεία αξιολόγησης του υποκριτηρίου 2β, παρατηρείται ότι έμμεσα επαναξιολογείται η αποτελεσματικότητα της προτεινομένης ομάδας στο σημείο δ, ενώ έχει ήδη αξιολογηθεί για την επάρκειά της στο σημείο α, καθώς και στην δομή του οργανογράμματος. Προτείνεται να γίνει η σχετική διόρθωση και ως τότε να συνεκτιμώνται τα διάφορα σημεία όπως φαίνεται στο πιο κάτω φύλλο αξιολόγησης.

ΜΕΛΕΤΗ:

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ:

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (U1)	Βαθμός πληρότητας της εκτίμησης των αντικειμένων της μελέτης (παρ.1 αρθ.8)		
	Βαθμός πληρότητας και ορθότητας του σχολιασμού τους και ιδιαίτερα της επισήμανσης των τυχόν προβλημάτων (παρ.2 έως 11 του άρθρου 8)		
	Βαθμός αποτελεσματικότητας των προτάσεων που υποβάλλονται για την αντιμετώπιση των τυχόν προβλημάτων (παρ.2 έως 11 του άρθρου 8)		
2α. ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ (U2A)	Βαθμός στον οποίο οι παρουσιαζόμενες δραστηριότητες καλύπτουν τις τεχνικές απαιτήσεις της μελέτης (παρ.21.7.2.α της προκήρυξης)		
	Βαθμός επάρκειας των προβλεπόμενων εσωτερικών διαδικασιών παραγωγής μελέτης για την έντεχνη εκπόνησή της (παρ.21.7.2.β και δ της προκήρυξης)		
	Βαθμός αποτελεσματικότητας και εσωτερικής συμβατότητας του προβλεπόμενου χρονικού προγραμματισμού για την εκπόνηση της μελέτης μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες (παρ.21.7.2.γ της προκήρυξης)		
2β. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (U2B)	Βαθμός επάρκειας της προτεινόμενης ομάδας για την κάλυψη του αντικείμενου του έργου από πλευράς αριθμού επιστημόνων και ειδικοτήτων (παρ.21.7.3..α και β της προκήρυξης)		
	Βαθμός συνοχής της προτεινόμενης ομάδας, που χαρακτηρίζεται από τις σχέσεις συνεργασίας (μόνιμες ή περιστασιακές) των στελεχών της ομάδας με τους υποψηφίους και την έκταση προηγούμενων συνεργασιών μεταξύ των μελών της ομάδας (παρ.21.7.3.α και γ της προκήρυξης)		
	Βαθμός αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης δομής του οργανογράμματος για την εκπόνηση της μελέτης (παρ.21.7.3.β της προκήρυξης)		
	Βαθμός αποτελεσματικότητας της προτεινόμενης ομάδας και ιδιαίτερα του συντονιστή σε σχέση με τα προβλεπόμενα γι'αυτούς καθήκοντα (παρ.21.7.3.δ και β της προκήρυξης)		

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Όπου αναφέρεται το άρθρο 8, αφορά στο περιεχόμενο των τεχνικών εκθέσεων της απόφασης Δ17γ/06/157/ΦΝ.439.3/18-10-2006.
- Όπου αναφέρεται προκήρυξη, αφορά στην πρότυπη εγκεκριμένη με την απόφαση Δ17γ/07/85/ΦΝ.439.1/28-7-2008 προκήρυξη μελετών του άρθρου 7.
- Για την βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς ισχύουν και τα αναφερόμενα στην παρ. 22.1.1. της πρότυπης προκήρυξης.

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
Χαρακτηρισμός για κάθε σημείο αξιολόγησης
Άριστη = 100
Πολύ καλή = 90
Ικανοποιητική = 80
Μέτρια = 70
Απλώς επαρκής = 60
Μη αποδεκτή < 60
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Το κάθε σημείο αξιολόγησης θεωρείται ότι συμμετέχει ισόβαθμα στη διαμόρφωση της βαθμολογίας των U1, U2A και U2B.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ **Φύλλο Υπολογισμού Βαθμολογίας**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	Σημεία αξιολόγησης ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ 1	ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ 2	ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ 3	ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ 4			
		1	2	3	4			
U1	U11	90	70	90	70			
	U12	80	80	80	80			
	U13	70	80	80	80			
U2A	U2A1	90	80	90	80			
	U2A2	80	80	80	80			
	U2A3	90	90	80	60			
U2B	U2B1	90	90	80	80			
	U2B2	80	70	80	80			
	U2B3	80	80	90	90			
	U2B4	70	90	90	70			
	U1	80	77	83	77			
	U2A	87	83	83	73			
	U2B	80	83	85	80			
	U2	82,80	83,00	84,20	77,20			
	U	61,12	60,15	62,73	57,83			
	U_{τη}	81,49	80,20	83,64	77,11			
	Σειρά	2	3	1	4			

Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθεί το άρθρο 8 της υπ' αριθμ. Δ17γ/06/157/ΦΝ.439.3/18-10-2006 Υπουργικής Απόφασης που αφορά στο Περιεχόμενο των Τεχνικών Εκθέσεων της παρ. 4α του άρθρου 7 του Ν.3316/05, το οποίο είναι δυνατό να επιδέχεται βελτιώσεις και συμπληρώσεις (ύστερα με τροποποιητική σχετική Υ.Α.).

Η τεχνική έκθεση που περιέχεται στις προσφορές των διαγωνιζομένων για την ανάθεση της οριστικής μελέτης ή και άλλων σταδίων της μελέτης σύμφωνα με την παραγρ. 4^α του άρθρου 7, περιλαμβάνει κατά κανόνα τα ακόλουθα:

- 1. Σχολιασμό του περιεχομένου του φακέλου του έργου και των μελετών προηγούμενων σταδίων, εφόσον υπάρχουν.*
- 2. Εντοπισμό των τυχόν ελλείψεων ή προβλημάτων του φακέλου και προτάσεις για συμπλήρωση ή επίλυση αντίστοιχα. Οι προτάσεις αυτές για την ανάγκη συμπληρώσεων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από τους διαγωνιζόμενους κατά τη διαμόρφωση της οικονομικής τους προσφοράς.*
- 3. Εντοπισμό των ζητημάτων που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς περιορισμούς και προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Οι προτάσεις αυτές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις τυχόν εγκεκριμένες μελέτες.*
- 4. Προτάσεις συνεργασίας με δημόσιους φορείς και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, προκειμένου να επιτευχθεί συμβατότητα του έργου με άλλα έργα στην περιοχή, ήδη υφιστάμενα ή προτεινόμενα.*
- 5. Εντοπισμό των τυχόν παρεκκλίσεων από προδιαγραφές / οδηγίες ή διατάξεις του εθνικού δικαίου και προτάσεις για την υπέρβαση των προβλημάτων που οι παρεκκλίσεις δημιουργούν.*
- 6. Επισήμανση της ανάγκης για πρόσθετες απαλλοτριώσεις, εφόσον υφίσταται περίπτωση.*
- 7. Κάθε άλλο τεκμηριωμένο στοιχείο ή εκτίμηση που ο διαγωνιζόμενος κρίνει χρήσιμο για την ποιότητα και πληρότητα της έκθεσής του.*
- 8. Περιγραφή συμπληρωματικών μελετών και εργασιών ή συγκέντρωση συμπληρωματικών στοιχείων για τις ανάγκες της μελέτης, που ο διαγωνιζόμενος κρίνει απαραίτητα ή απλώς χρήσιμα και εκτίμηση του κόστους των μελετών και εργασιών αυτών.*
- 9. Επισήμανση των ειδικών γεωλογικών και γεωτεχνικών προβλημάτων, που τυχόν υπάρχουν (όπως σεισμικότητα ή ασταθείς γενικά περιοχές), καθώς και προτάσεις για τον τρόπο αντιμετώπισης.*
- 10. Γενικές προτάσεις για την εξυπηρέτηση της κυκλοφορίας κατά την κατασκευή του έργου.*
- 11. Την τυχόν ανάγκη τροποποίησης του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.*

2.3. Αλλαγή των ποσοστών βαρύτητας των κριτηρίων αξιολόγησης τεχνικής προσφοράς σε διαγωνισμούς του άρθρου 7.

Κατά τη διαδικασία ανάθεσης με το άρθρο 7 του Νόμου, ως κριτήριο αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης προσδιορίζεται στην παρ. 6α του άρθρου 7 του Νόμου *«η πληρότητα και διεξοδικότητα της εκτίμησης του γενικού και ειδικού αντικειμένου της μελέτης, όπως προκύπτει από την Τεχνική Έκθεση και τα λοιπά τεχνικά πλεονεκτήματα της προσφοράς»*. Η βαρύτητα του κριτηρίου αυτού στο σύνολο της βαθμολογίας της Προσφοράς ορίζεται στην ίδια παράγραφο ίση με **35%** για τις περιπτώσεις της ανοικτής και κλειστής διαδικασίας. Η βαρύτητα του κριτηρίου αξιολόγησης της Τεχνικής Έκθεσης, προτείνεται να αυξηθεί καθόσον συγκριτικά με τα υπόλοιπα θεωρείται μικρή.

Αυτό θα χρειασθεί νομοθετική ρύθμιση και επιπλέον συμπαρασύρει και την βαρύτητα του 2^{ου} κριτηρίου το οποίο ως γνωστό συνίσταται από δυο υποκριτήρια, ήτοι: (α) την μεθοδολογία εκπόνησης της μελέτης και (β) την ομάδα εκπόνησης της μελέτης. Με βάση τα ισχύοντα σήμερα, το 2^ο κριτήριο συμμετέχει στη διαμόρφωση της βαθμολογίας της τεχνικής προσφοράς κατά **40%** για την περίπτωση της ανοικτής διαδικασίας και σε **35%** για την περίπτωση της κλειστής διαδικασίας (το δε υπόλοιπο **25%** ή **30%** αντίστοιχα αφορά την οικονομική προσφορά).

Με την τεχνική του έκθεση ο υποψήφιος ακολουθώντας τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 της Υ.Α. Δ17/06/157/Φ.Ν.439.3/18.10.2006 σχολιάζει και επισημαίνει ιδιαίτερα τα τυχόν προβλήματα που εντοπίζει στην ζητούμενη λύση (όπως αυτή περιγράφεται στον φάκελο του έργου), υποβάλλοντας προτάσεις για την αντιμετώπιση των τυχόν προβλημάτων.

Για το λόγο αυτό θεωρείται, όπως ήδη προαναφέρθηκε ως αυξημένης βαρύτητας κριτήριο και προτείνεται η βαρύτητα του να προσδιοριστεί σε ποσοστό **45%**.

Μετά τον προσδιορισμό της βαρύτητας του 1^{ου} κριτηρίου σε **45%** θεωρείται ότι είναι λογικό το 2^ο κριτήριο να καταλαμβάνει το **30%** της όλης

βαθμολογίας καταμεριζόμενο σε **25%** (έναντι 40%) για το 1^ο υποκριτήριο - μεθοδολογία εκπόνησης της μελέτης και σε **75%** (έναντι 60%) για το 2^ο υποκριτήριο - ομάδα εκπόνησης της μελέτης.

Η αλλαγή βαρύτητας των υποκριτηρίων προτείνεται διότι στο μεν 1^ο υποκριτήριο – “μεθοδολογία” παρουσιάζεται γενικά ο τρόπος σύνταξης, οι παραδοχές εκπόνησης και κάλυψης των τεχνικών απαντήσεων της μελέτης, στο δε 2^ο υποκριτήριο – “ομάδα εκπόνησης της μελέτης” δίνεται η οργανωτική δομή και εξετάζεται η επάρκεια, η συνοχή και η αποτελεσματικότητα αυτής.

Στο 1^ο υποκριτήριο συνήθως παρουσιάζονται από τους ενδιαφερόμενους αποσπάσματα από τις υφιστάμενες διατάξεις εκπόνησης μελετών (π.χ. Π.Δ.696/74 - Μέρος Β΄, ΟΜΟΕ, Εγκύκλιος 38/2005 κλπ), στο δε 2^ο υποκριτήριο δίνονται πίνακες με τους επιστήμονες που θα ασχοληθούν με το τεχνικό αντικείμενο συνοδευόμενος με επιπλέον στοιχεία για να εκτιμήσει η επιτροπή διαγωνισμού την αποτελεσματικότητα της ομάδας. Από τα προαναφερθέντα θεωρείται ότι το 1^ο υποκριτήριο είναι ουσιωδώς μικρότερης βαρύτητας από αυτή του 2^ο υποκριτηρίου.

Αντίστοιχες παρατηρήσεις ισχύουν κατ’ αναλογία για τα υπόλοιπα συστήματα ανάθεσης που προβλέπει ο Ν.3316/2005.

Τέλος, προτείνεται η κατάργηση του 3^{ου} κριτηρίου γνώσης των τοπικών συνθηκών (σήμερα ισχύει βαρύτητα 20% μόνο για “μικρές μελέτες” μέχρι 120.000 € με ταυτόχρονη αλλαγή της βαρύτητας του 2^{ου} κριτηρίου σε 20%), καθόσον αφενός μπορεί να αποτελέσει στοιχείο για φωτογραφικές αναθέσεις και αφετέρου ήδη προτείνεται διαφοροποίηση του τρόπου ανάθεσης των μη περιλαμβανομένων στην οδηγία 18/2004 μικρών μελετών στην ειδικότερη παράγραφο [παραγ.2.1 - Απλοποίηση Διαδικασιών].

2.4. Αξιολόγηση του συντονιστή της Ομάδας Μελέτης στην τεχνική προσφορά του άρθρου 6 του Ν. 3316/05.

Επειδή κατά την εκπόνηση της προκαταρκτικής μελέτης ενός έργου διαμορφώνεται ο κύριος σχεδιασμός του και συνήθως συμμετέχουν σ' αυτήν μελετητές από πολλές κατηγορίες, ο ρόλος του συντονιστή της Ομάδας Μελέτης είναι ουσιαστικός και για τον λόγο αυτό προτείνεται να συμπληρωθεί το κριτήριο ανάθεσης της παρ.4β του άρθρου 6 για την αποτελεσματικότητα της Ομάδας Μελέτης και να αξιολογείται ιδιαίτερα ο συντονιστής της Ομάδας Μελέτης κατά αντιστοιχία με την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς των άρθρων 7 και 8 του ιδίου Νόμου. Απαιτείται νομοθετική ρύθμιση.

2.5. Τροποποίηση του Κατώτερου Ορίου Παραδεκτού της Οικονομικής Προσφοράς.

Με την υπ' αριθμ. ΔΜΕΟ/1161/15-7-2005 εκδοθείσα Υ.Α. προσδιορίζεται το κατώτερο και ανώτερο όριο παραδεκτού της οικονομικής προσφοράς (έκπτωση επί της προεκτιμώμενης αμοιβής σε + 20%) εφόσον η προεκτιμώμενη αμοιβή έχει προκύψει με βάση τον "Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών" .

Αυτό έχει τελικά σαν συνέπεια όλοι οι ενδιαφερόμενοι να καταλήγουν να προσφέρουν έκπτωση 20% καταστρατηγώντας έτσι κάθε έννοια ανταγωνισμού και μεταθέτοντας ουσιαστικά την πρόκριση του αναδόχου κατά την 2η φάση του διαγωνισμού, ήτοι την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών.

Είναι σκόπιμο, με πολλή προσοχή και σε συνεννόηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς (ΤΕΕ, ΣΕΓΜ κλπ), να διερευνηθεί η υπό όρους διεύρυνση των ποσοστών που τίθενται με την προαναφερθείσα Υ.Α. (ΔΜΕΟ/1161/15-7-2005, δηλαδή το + 20%).

Τέτοιοι όροι μπορεί, για παράδειγμα, να είναι:

α) Το προεκτιμώμενο οικονομικό αντικείμενο.

Προτείνεται π.χ. για τις περιπτώσεις όπου η προεκτιμώμενη αμοιβή έχει προκύψει με βάση των «Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών», η προσαρμογή του κατώτερου ορίου της οικονομικής προσφοράς να γίνεται σύμφωνα με την ακόλουθη διαβάθμιση :

Προεκτιμώμενη Αμοιβή (A)	Όρια παραδεκτού
$A \leq 500.000$	20 %
$500.000 < A \leq 2.000.000$	25 %
$2.000.000 < A$	30 %

β) Η ύπαρξη εγκεκριμένων μελετών προηγούμενων σταδίων (ιδιαίτερα αν τα υπόψη στάδια αφορούν μελέτες που εκπονήθηκαν με τις διαδικασίες του Ν.3316/05).

γ) Η απαίτηση σύστασης κοινοπραξίας των συμμετεχόντων τεχνικών γραφείων μελετών, η ασφάλιση της μελέτης, η πιστοποίηση από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης.

δ) Η προσκόμιση εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, αυξημένου ποσοστού.

ε) Η απαίτηση γνωμοδότησης από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο (Τεχνικό Συμβούλιο), προκειμένου να υιοθετηθούν ένας ή περισσότεροι από τους προαναφερόμενους όρους αυξημένων απαιτήσεων.

2.6. Τροποποίηση του ποσοστού των γεωτεχνικών εργασιών για μελέτες που ανατίθενται με τη διαδικασία του άρθρου 7.

Με βάση τις διατάξεις του Ν.3316/05, όπως αρχικά εκδόθηκε (ΦΕΚ 42Α/22-2-2005), στις διαδικασίες ανάθεσης μελέτης με το άρθρο 7 δεν περιλαμβάνονται αμοιβές για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών, οι οποίες ανατίθενται με ιδιαίτερη σύμβαση.

Το γεγονός αυτό επέφερε καθυστερήσεις στη διαδικασία υλοποίησης του όλου μελετητικού αντικειμένου (2 προκηρύξεις, κίνδυνος από μη συγχρονισμό των 2 παράλληλων συμβάσεων, οι οποίες όμως έχουν αλληλεξάρτηση) και οδήγησε στη ανάγκη τροποποίησης της σχετικής διάταξης του Ν.3316/05. Έτσι με το Ν.3481/06 άρθρο 5, παρ. 1 (ΦΕΚ 162/2-8-2006) επιτράπη η εκτέλεση ερευνητικών εργασιών όταν η προεκτιμώμενη αμοιβή αυτών δεν υπερβαίνει ποσοστό 15% της συνολικής προεκτιμώμενης αμοιβής.

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία σε σύνθετες μελέτες κρίνεται ότι το ποσοστό 15% σκόπιμο είναι να αυξηθεί σε 20%~25%, ώστε να διευκολύνεται γενικότερα η προώθηση του μελετητικού αντικειμένου, λαμβανομένου εξάλλου υπόψη ότι – σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τη περίπτωση αυτή – η πληρωμή των εργασιών αυτών γίνεται με βάση τις επιμετρούμενες μονάδες φυσικού αντικειμένου.

2.7. Δικαίωμα συμμετοχής για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης δημόσιου έργου (project manager)

Με δεδομένη την ανάγκη πρόσληψης συμβούλων διαχείρισης για τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα (που επιβάλλεται μάλιστα από τα χρηματοδοτικά ταμεία των Ε.Κ) σκόπιμο είναι να επιτρέπεται η δυνατότητα στις διαδικασίες ανάθεσης παροχής υπηρεσιών διαχείρισης (κατασκευής) δημόσιου έργου η συμμετοχή και φυσικών ή νομικών προσώπων με αποδεδειγμένη εμπειρία στην κατασκευή και διαχείριση έργου της αντίστοιχης κατηγορίας.

Υπενθυμίζεται, ότι η υφιστάμενη νομοθεσία (Ν.3316/05, άρθρο 14, παρ.4) προβλέπει : *“Στις διαδικασίες για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών για τις οποίες δεν τηρούνται στην Ελλάδα Μητρώα, η συμμετοχή επιτρέπεται σε ημεδαπά, φυσικά πρόσωπα, εγγεγραμμένα στο Μητρώο του άρθρου 39 ή πιστοποιημένα από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης , όπως ειδικότερα ορίζεται στην προκήρυξη, εφόσον δεν είναι γραμμένα στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ) που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων”.*

Για το σκοπό αυτό απαιτείται σχετική νομοθετική ρύθμιση.

2.8. Θέματα που άπτονται της αρχής του Νόμου και θα πρέπει να εξεταστούν σε συνδυασμό και με την κοινοτική νομοθεσία και αφορούν την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς.

Τα κριτήρια που τίθενται με τον νόμο, αναφέρονται σε ποιοτικά κριτήρια για τα οποία δεν είναι δυνατόν να γίνει ποσοτικοποίηση για την αντικειμενικά ενιαία βαθμολόγησή τους.

Παρακάτω, αναφέρονται δύο υποκριτήρια, της εμπειρίας και του φόρτου των μελών της Ομάδας Μελέτης (τα οποία δεν προβλέπονται σήμερα), που έχουν συνάρτηση με το κριτήριο αξιολόγησης της οργανωτικής αποτελεσματικότητας της Ομάδας Μελέτης που τίθεται από τον Νόμο, και θα μπορούσαν να ποσοτικοποιηθούν με βάση πραγματικά στοιχεία. Τα υποκριτήρια αυτά, θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω σε νομική βάση όσον αφορά τη συμβατότητά τους με την κοινοτική νομοθεσία.

Παρακάτω τίθενται ορισμένες σχετικές με το θέμα σκέψεις:

- α) Η εμπειρία των μελών της Ομάδας Μελέτης, η οποία αφορά σε συγκεκριμένα άτομα, δεν είναι δίκαιο να μη λαμβάνεται υπόψη και να μην αξιολογείται. Η εμπειρία αυτή που συναρτάται άμεσα με την αντιμετώπιση προβλημάτων και εξεύρεσης καλύτερων τεχνικών λύσεων, έχει άμεσο αντίκτυπο στην παραγόμενη ποιότητα της μελέτης.

Η αξιολόγησή της δεν έρχεται σε αντίθεση με τα κριτήρια επιλογής, δηλαδή την επάρκεια για την αποδοχή ή μη του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, αλλά αφορά στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς του, μέρος της οποίας είναι τα προτεινόμενα άτομα στην Ομάδα Μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι τα μέλη της Ομάδας δεν είναι υποχρεωτικά μόνιμοι συνεργάτες του συμμετέχοντος. (Σημειώνεται ότι, η εμπειρία των μελών της Ομάδας Μελέτης, αποτελούσε κριτήριο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς στον Ν. 3164/03 που ανακλήθηκε πριν την εφαρμογή του).

- β) Ο φόρτος των μελών της Ομάδας Μελέτης, ο οποίος αφορά σε συγκεκριμένα άτομα, δεν είναι δίκαιο να μη λαμβάνεται υπόψη και να μην αξιολογείται. Έχει παρατηρηθεί, μέλη της Ομάδας Μελέτης να είναι μέλη Ομάδας Μελέτης και άλλων συμβάσεων μελετών ή παροχής υπηρεσιών συγχρόνως, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η έγκαιρη παράδοση της μελέτης, ή να γίνονται εκπτώσεις στην ποιότητα για την έγκαιρη παράδοσή της και να απαιτείται μεγαλύτερος χρόνος για διορθώσεις και συμπληρώσεις της. Η αξιολόγηση του φόρτου των μελών της Ομάδας Μελέτης, που αφορά στον φόρτο συγκεκριμένων ατόμων, συνδέεται άμεσα με την αξιολόγηση της οργανωτικής αποτελεσματικότητας της ομάδας, όπως προκύπτει από την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία του προταθέντος χρονοδιαγράμματος εκπόνησης της μελέτης, στοιχείο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς που τίθεται από τον Νόμο, και δεν έρχεται σε αντίθεση με κριτήριο επιλογής του συμμετέχοντος στον διαγωνισμό. (Σημειώνεται ότι, το στοιχείο αξιολόγησης της απασχόλησης της ομάδας, υπήρχε στην αρχική διατύπωση του Ν. 3316/05).

3. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.

Οι νέοι ορισμοί που εισήγαγε ο Ν.3316/05 και οι πρότυπες προκηρύξεις έχουν επιφέρει ορισμένα προβλήματα στην ερμηνεία του Νόμου κατά την υλοποίηση των συμβάσεων, μεταξύ των Υπηρεσιών και των αναδόχων, των Διαχειριστικών Αρχών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, πιθανόν και των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου. Σκόπιμο θα ήταν με εγκύκλιο που θα εκδοθεί από την αρμόδια Δ/ση να διευκρινιστούν τέτοια σημεία και όπου απαιτείται νομοθετική ρύθμιση αυτή να προωθηθεί.

3.1. Βασικό σχέδιο.

Προτείνεται ο παρακάτω διευκρινιστικός ορισμός.
Βασικό σχέδιο του μελετώμενου έργου είναι τα βασικά δεδομένα που οριοθετούν το φυσικό αντικείμενο των προβλεπόμενων μελετών στο Φάκελο του Έργου, (π.χ. αρχή και πέρας οδού, όρια έκτασης προς τοπογράφηση, αριθμός γεφυρών), καθώς και οι συντελεστές που σχετίζονται με την κατηγορία του έργου, όπως αυτό έχει προδιαγραφεί (π.χ. συντελεστής «π» για τις μελέτες οδοποιίας, συντελεστές «κ» και «μ» για τις κατηγορίες των γεφυρών κ.λπ.).

Δεν περιλαμβάνονται στο βασικό σχέδιο οι αναγκαίες υποστηρικτικές εργασίες για την εκπόνηση κάποιας μελέτης (π.χ. τριγωνισμός, πολυγωνομετρία, χωροστάθμηση για την τοπογράφηση μιας περιοχής), παρότι περιγράφονται στο Φάκελο του Έργου. Για τις εργασίες αυτές, οποιαδήποτε ποσοτική διαφοροποίηση δεν τροποποιεί την αντίστοιχη συμβατική αμοιβή.

Δεν περιλαμβάνονται επίσης στο βασικό σχέδιο οι μονάδες των φυσικών αντικειμένων ή οι πρόσθετες εργασίες που σχετίζονται με τις δυσχέρειες στην εκπόνηση των προβλεπόμενων μελετών (συντελεστής «σ» κλίσης του εδάφους για τις μελέτες οδοποιίας, προσαύξηση λόγω φύτευσης στις τοπογραφικές εργασίες κ.λπ.).

Ειδικότερα, όσον αφορά τις γεωτεχνικές εργασίες, προτείνεται να επιμετρώνται ποσοτικά και ποιοτικά με βάση τα πραγματικά στοιχεία εκτέλεσης τους και να πληρώνονται με τις εγκεκριμένες προεκτιμώμενες τιμές μονάδος.

3.2. Συμπληρωματικές μελέτες -Συμπληρωματικές Συμβάσεις.

Συμπληρωματικές μελέτες είναι οι μελέτες οι οποίες :

- Δεν προβλέπονται στο Φάκελο του Έργου, αλλά εκπονούνται κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας.
- Προβλέπονται στο Φάκελο του Έργου, αλλά υπερβαίνουν το «βασικό σχέδιο» που περιγράφεται σ' αυτόν.

Για τις μελέτες αυτές, συνάπτεται συμπληρωματική σύμβαση με τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

- Είναι αναγκαίες για την ολοκλήρωση της σύμβασης.
- Δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά τη σύναψή της.
- Δεν μπορούν από τεχνική ή οικονομική άποψη να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα στον Εργοδότη ή κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω και αν μπορούν να διαχωριστούν και
- Δεν υπερβαίνουν αθροιστικά το 50% της αρχικής συμβατικής αμοιβής.

3.3. Τροποποίηση της συμβατικής αμοιβής μελέτης

Τροποποίηση της συμβατικής αμοιβής μελέτης απαιτείται όταν υπάρχει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών, δηλαδή όταν προκύπτει ανάγκη εκπόνησης μελετών που δεν προβλέπονται στο Φάκελο του Έργου, οπότε συντάσσεται Συγκριτικός Πίνακας και Συμπληρωματική Σύμβαση.

Δεν αυξάνεται η συμβατική αμοιβή όταν, έστω και αποδεδειγμένα, *αυξάνονται οι συντελεστές δυσχέρειας (πχ συντελεστής κλίσης εδάφους 'σ' για συγκοινωνιακές μελέτες)* ή οι υποστηρικτικές εργασίες που απαιτούνται για την εκπόνηση μελέτης που προβλέπεται στο Φάκελο του Έργου, διότι ελήφθησαν υπόψη στην Οικονομική Προσφορά του Αναδόχου.

- Όταν μεταβάλλεται η θέση ή η φύση του έργου, θεωρουμένης της λύσης με βάση την οποία προεκτιμήθηκε η αμοιβή της μελέτης ως το "Βασικό Σχέδιο". Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται Σ.Π. και Συμπληρωματική Σύμβαση.
- Αναθεώρηση επί έλασσον της συμβατικής αμοιβής μελέτης προκύπτει μόνο στις περιπτώσεις μη ολοκλήρωσης κάποιων εκ των μελετών όπως έχουν προδιαγραφεί στο Φάκελο του Έργου (μη εκπόνηση κατηγοριών και σταδίων μελετών στο σύνολο ή σε τμήμα του έργου λόγω μη εξασφάλισης των αναγκαίων αδειοδοτήσεων, τεχνικών δυσκολιών, υπέρβασης του κόστους κατασκευής κ.λπ.), μετά από σχετική εντολή της υπηρεσίας, καθώς και στις γεωτεχνικές εργασίες με βάση τα πραγματικά στοιχεία εκτέλεσής τους. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η σύνταξη Σ.Π..

3.4. Πρόβλεψη ποσοστού απροβλέπτων στην προεκτιμώμενη Αμοιβή

Στην προεκτιμώμενη αμοιβή των υπό ανάθεση μελετών και κατ' ακολουθία στις οικονομικές προσφορές δεν περιλαμβάνεται ποσό απρόβλεπτων, με συνέπεια να προκύπτει η ανάγκη σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης ακόμα και για ασήμαντες διαφοροποιήσεις στο τεχνικό αντικείμενο της μελέτης ή και να παρουσιάζονται πιθανόν κάποιες ελλείψεις στην όλη μελέτη, προκειμένου να αποφευχθεί η διαδικασία της σύνταξης Συμπληρωματικής Σύμβασης.

Το πρόβλημα αυτό παρουσιάζεται σε ορισμένες περιπτώσεις ανάθεσης π.χ. του άρθρου 7 με βάση τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 - παρ.5.

Προτείνεται για τις περιπτώσεις αυτές νομοθετική ρύθμιση, με την οποία να περιλαμβάνεται στην προεκτιμώμενη αμοιβή ποσοστό για απρόβλεπτα.

Το ποσό αυτό προτείνεται σε 15% της αμοιβής. Το ποσοστό των απροβλέπτων, προσαρμόζεται σε αντίστοιχο ποσοστό επί της συμβατικής αμοιβής.

Η χρήση των απροβλέπτων μπορεί να γίνει σε περιπτώσεις που οφείλονται σε προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα των στοιχείων του φακέλου του έργου, καθώς και διαφοροποιήσεις στην προμέτρηση των γεωτεχνικών εργασιών και ερευνών, που περιλαμβάνει ο φάκελος του έργου, με βάση τα πραγματικά στοιχεία επιμέτρησής τους.

3.5. Σύνταξη Σ. Π. από τη Δ/νουσα Υπηρεσία.

Προς αποφυγή τυχόν παρερμηνειών όσον αφορά την πρόβλεψη από το άρθρ. 29 παρ. 6 του Νόμου, δηλαδή να υποβάλει ο ανάδοχος μελετητής σχέδιο Πρωτοκόλλου Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών και Συγκριτικού Πίνακα, να διευκρινιστεί ότι από τη διατύπωση του ίδιου άρθρου, προκύπτει η δυνατότητα σύνταξής τους απ' ευθείας και από την Υπηρεσία.

4. ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 8 ΤΟΥ

Έχει αποδεχθεί στη πράξη, ότι οι "συμφωνίες πλαίσιο" είναι πολύ χρήσιμο εργαλείο για τις αναθέτουσες αρχές ιδιαίτερα όταν δεν είναι εκ των προτέρων γνωστοί οι χρόνοι έναρξης και λήξης του μελετητικού αντικειμένου, οι ακριβείς περιοχές εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου, οι ακριβείς ποσότητες κ.λπ.. Τέτοιου είδους συμβάσεις χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα για τοπογραφικές εργασίες, γεωλογικές έρευνες και γενικότερα "όμοιες" μελέτες-έρευνες, καθώς και "όμοιες" συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.

Πάρα ταύτα, το άρθρο 8 του Νόμου εισάγει πολλαπλές διαδικασίες και προϋποθέσεις, και παρόλο ότι ήδη τροποποιήθηκε (Ν.3481/2006- Άρθρο 5, παρ.2) παρουσιάζει δυσλειτουργίες και προτείνεται η περαιτέρω απλούστευση του.

Όσον αφορά στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς προτείνουμε να χρησιμοποιείται κατ'αναλογία το φύλλο αξιολόγησης της παρ.2.2 του παρόντος.

Επίσης θα πρέπει να εκδοθεί Εγκύκλιος, που θα διευκρινίζει θέματα που προέκυψαν κατά την εκτέλεση τέτοιων συμβάσεων, όπως παράταση προθεσμίας του συνόλου της συμφωνίας-πλαίσιο, αύξηση του συμβατικού αντικειμένου κατά το άρθρο 29 του Ν.3316/2005, καλούμενη τάξη πτυχίων κ.ά., προκειμένου να υπάρχει ενιαία αντιμετώπισή τους από όλες τις Υπηρεσίες.

5. ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΑ ΠΤΥΧΙΑ

Όπως είναι γνωστό, οι μελέτες ανατίθενται σε μελετητές ή γραφεία μελετών που είναι εγγεγραμμένα στα αντίστοιχα μητρώα, όπως αυτά προβλέπονται στα εκτελεστικά διατάγματα του Ν.716/77 (καθόσον διατηρήθηκαν σε ισχύ από το Ν.3316/05).

Το προβλεπόμενο νέο Π.Δ. περί μητρώων μελετητών και γραφείων μελετών, με βάση το άρθ. 39 του Ν.3316/05, και μεν δημοσιεύθηκε σε ΦΕΚ (Π.Δ.138/2009) όμως η εφαρμογή του ανεστάλη, μέχρι 16-11-2010 (με βάση το Π.Δ.193/2009) προκειμένου να δοθεί χρόνος προετοιμασίας στους μελετητές, αλλά και για να επανεξετασθεί σε κάποιες εκ των διατάξεων του.

Παρόλο ότι το θέμα των μητρώων μελετητών δεν αποτελεί αντικείμενο επεξεργασίας στη φάση αυτή, είναι σκόπιμο να αναφερθούν δύο σημαντικά θέματα:

- 1) Η αλληλοεπικάλυψη που υπάρχει στα όρια μεταξύ 2 και πολλές φορές 3 τάξεων πτυχίων σε διάφορες κατηγορίες μελετών, με βάση τα οποία κρίνεται το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών, θεωρείται ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Σκόπιμο είναι, κατά την πιθανή αναμόρφωση του Π.Δ.138/2009, να καταβληθεί προσπάθεια (σε συνεννόηση και με τους οικείους φορείς, ΤΕΕ, ΣΕΓΜ κλπ) ώστε να αποφεύγεται ή έστω να ελαχιστοποιείται η περίπτωση αλληλοεπικαλύψεων σε 2 ή και 3 τάξεις καλουμένων πτυχίων.
- 2) Το δεύτερο και ίσως σημαντικότερο όλων θέμα είναι η διάκριση των πτυχίων σε κατηγορίες. Υπάρχουν σήμερα 27 κατηγορίες πτυχίων μελετητών με βάση το άρθρο 2 του Ν.3316/05 και επιπλέον μια ανενεργή (η κατηγορία 28: μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων). Κάθε μελετητής με συγκεκριμένες προϋποθέσεις κατέχει πτυχίο μελετητή το πολύ σε δυο κατηγορίες, αναλόγως του γνωστικού αντικείμενου των τυπικών προσόντων του (σ.σ. άλλο μεγάλο θέμα προς συζήτηση: η αντιστοίχιση γνωστικού αντικείμενου και κατηγοριών

μελετών, αντικείμενο ευρύτερης κλίμακας, που άπτεται και των θεμάτων άσκησης επαγγέλματος από διάφορες κατηγορίες μελετητών).

Όταν πρέπει να προκηρυχθεί μια μελέτη, βάση της προεκτιμώμενης αμοιβής του (όλου) έργου καλούνται να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό οι κατηγορίες πτυχίων που θα απαιτηθεί να συμπράξουν για την ορθή και έντεχνη ολοκλήρωση του τεχνικού αντικειμένου. Για ένα π.χ. συγκοινωνιακό έργο καλούνται συνήθως οι κατηγορίες (10)–οδοποιία, (8)–στατικές μελέτες, (16)–τοπογραφικές εργασίες, (20)–γεωλογικές μελέτες, (21)–γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες, (27)–περιβαλλοντικές μελέτες (13)–υδραυλικές μελέτες και (9)–ηλεκτρομηχ/κές μελέτες, δηλαδή 8 κατηγορίες μελετών.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να συμμετέχουν στο διαγωνισμό μεγάλες ομάδες συμπραττόντων γραφείων, η συνοχή και η συνεργασία των οποίων δοκιμάζεται πολλές φορές κατά την εξέλιξη της σύμβασης. Επιπλέον, μέχρι σήμερα – παρόλο ότι προβλέπεται από τη νομοθεσία και αποτελεί κριτήριο τεχνικής αξιολόγησης – ο συντονιστής της ομάδας μελέτης αναλαμβάνει τον (διακριτό) ρόλο του εκπροσώπου της σύμπραξης, αφήνοντας τις περισσότερες φορές τον ουσιαστικό συντονισμό στα υπηρεσιακά στελέχη.

Η δυσλειτουργία, αυτή που ουσιαστικά προέρχεται από τη διαδικασία της επιτρεπτής από τον Νόμο σύμπραξης γραφείων μελετών (πολλές φορές μάλιστα συνεργαζόμενων για πρώτη φορά μεταξύ τους), είναι σε αντίφαση με τη δυνατότητα που παρέχει ο Ν.3316/05 και οι κοινοτικές οδηγίες για την συμμετοχή αλλοδαπών γραφείων μελετών, τα οποία εμφανίζουν πληθώρα συνεργατών (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τάξεις ή κατηγορίες μελετών, αλλά μόνο η ειδίκευση των συνεργατών τους).

Για την αντιμετώπιση του προαναφερθέντος προβλήματος προτείνεται η εξέταση, σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς (ΤΕΕ, ΣΕΓΜ, κ.λπ.), της θεσμοθέτησης νέας ανώτατης (οριζόντιας) τάξης πτυχίου για συγκεκριμένες κατηγορίες έργου (π.χ. οδοποιία, υδραυλικά, κ.λπ.), στην οποία θα εγγράφονται εταιρίες που θα διαθέτουν το εξειδικευμένο προς τούτο προσωπικό. Η υπόψη τάξη θα δίνει την δυνατότητα στις

εγγεγραμμένες σ' αυτήν εταιρίες να εκπονήσουν τις σχετικές μελέτες κατηγορίας έργου με προϋπολογισμό που θα ορισθεί, χωρίς την απαίτηση σύμπραξης με εταιρίες διαφόρων κατηγοριών μελετών.

Η παραπάνω θεσμοθέτηση τάξης για "πτυχίο μελέτης κατηγορίας έργου" και όχι "κατηγοριών μελετών" θα αποτελέσει τομή για την οργάνωση των γραφείων μελετών στην Ελλάδα, όπως αντίστοιχα αποτέλεσε τομή το νομοθετικό πλαίσιο Ν.716/77 που πλέον ξεπεράστηκε από τις εξελίξεις στο νέο ενοποιημένο ευρωπαϊκό χώρο.

6. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

6.1. Τροποποίηση του άρθρου 5, παρ. 2

Από το 2^ο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 πρέπει να διαγραφούν οι λέξεις: “6 (αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων)” δεδομένου ότι ο τρόπος ανάθεσης της κατηγορίας αυτών των μελετών προβλέπεται ειδικά στη παρ. 3 του άρθρου 5 και όχι στη παρ. 2 του άρθρου αυτού.

Ακολουθεί με την αντίστοιχη διαγραφή το κείμενο της τροποποίησης ως ακολούθως:

Άρθρο 5

Διαδικασίες ανάθεσης μελετών

.....
«2. Ο κύριος του έργου μπορεί να αναθέσει μεμονωμένα την προκαταρκτική μελέτη, με ανάλογη προσαρμογή της προκήρυξης της παραγράφου 2 του άρθρου 6 και εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 6 του ίδιου άρθρου. Στην περίπτωση αυτή οι ανάδοχοι υποβάλλουν τις προκαταρκτικές μελέτες και τα επιπλέον στοιχεία του φακέλου της τεχνικής προσφοράς του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 6, χωρίς οικονομική προσφορά. Οι μελέτες αξιολογούνται και βαθμολογούνται ως προς την προτεινόμενη τεχνική λύση κατά τις διατάξεις της παραγράφου 9α, κατατάσσονται και καταβάλλεται η ορισθείσα από την προκήρυξη αμοιβή, κατά την παράγραφο 14 του άρθρου 6. Στον ανάδοχο με την ανώτερη βαθμολογία η αμοιβή καταβάλλεται προσαυξημένη κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Επί ισοβαθμίας η προσαύξηση κατανέμεται μεταξύ των ισοβαθμούντων.

Η διαδικασία της παραγράφου αυτής και της προηγούμενης εφαρμόζεται για μελέτες που ανήκουν κατά κύριο λόγο σε μία από τις κατηγορίες μελετών υπ' αριθ. ~~6 (αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων)~~, 8 (στατικές), 9 (μηχανολογικές, ηλεκτρολογικές και ηλεκτρονικές), 10 (συγκοινωνιακών έργων), 11 (λιμενικών έργων) και 13 (υδραυλικές) του άρθρου 2.»

6.2. Τροποποίηση του άρθρου 6, παρ. 3

Η ανάθεση των 3-5 προκαταρκτικών μελετών δεν γίνεται στο ανάδοχο που υποβάλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (βάσει και των οριζομένων στα κριτήρια της παρ. 4), αφού ούτε οικονομική προσφορά υποβάλλεται, ούτε περιλαμβάνεται κάποιο οικονομικό κριτήριο στην παρ. 4. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπάρξει η διαγραφή.

Ακολουθεί με την αντίστοιχη διαγραφή το κείμενο της τροποποίησης ως ακολούθως:

Άρθρο 6

Ανάθεση προκαταρκτικών μελετών και προμελέτης με την ίδια προκήρυξη

«3. Η ανάθεση της προκαταρκτικής μελέτης γίνεται στον υποψήφιο που υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα ~~από οικονομική άποψη~~ προσφορά, με τα κριτήρια της παραγράφου 4.....»

6.3. Τροποποίηση του άρθρου 19, παρ. 2

Στην ως άνω διάταξη προβλέπεται ότι η αμοιβή μελέτης που εκπονείται στα πλαίσια εργολαβίας να γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παρ. 7 του άρθρου 4, δηλ. με τον “Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών”.

Σύμφωνα με την ως άνω διατύπωση, πρακτικά οι μελέτες που εκπονούνται στα πλαίσια εργολαβιών θα αμείβονται παραπάνω από τις συνήθεις μελέτες που ανατίθεται με το Ν.3316/05, ο οποίος προβλέπει την υποβολή οικονομικής προσφοράς.

Ακολουθεί υπογραμμισμένη η προσθήκη στη παραγρ. 2 του άρθρου 19 ως ακολούθως:

Άρθρο 19

Μελέτες εργολαβικών συμβάσεων

.....
Η αμοιβή μελέτης που εκπονείται κατά την παρ. 1 υπολογίζεται κατά τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με την αμοιβή των μελετών και τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 4, καθορίζεται δε ίση με το κατώτατο όριο αμοιβών που προσδιορίζει η Υπουργική απόφαση της παραγρ. 10 του άρθρου 42. Για τον προσδιορισμό της προεκτιμώμενης αμοιβής λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία προκήρυξης της δημοπράτησης του έργου.
.....

7. ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Πολλοί εμπλεκόμενοι στις μελέτες φορείς (Υπηρεσίες του ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ., Τ.Ε.Ε, Σύλλογοι μελετητών, ιδιώτες μελετητές), έχουν επισημάνει ότι οι ισχύουσες προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο Π.Δ. 696/74 ή σε σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις, είναι ξεπερασμένες, μη συμβατές με την εξέλιξη της επιστήμης και της Τεχνολογίας, αλλά και μη εναρμονισμένες με τον Κανονισμό Προεκτιμωμένων Αμοιβών.

Σημειώνεται πάντως ότι, ο προαναφερόμενος ισχυρισμός δεν είναι ακριβής για το σύνολο των προδιαγραφών. Αυτό ενδεχομένως ισχύει για περιορισμένο αριθμό και είδος/κατηγορίες μελετών. Συναφώς υπενθυμίζεται η σύνταξη και χρησιμοποίηση, με επανειλημμένες κατά καιρούς επικαιροποιήσεις προδιαγραφών, όπως αυτές που εμπεριέχονται στους Κ.Μ.Ε. και στον Ο.Σ.Μ.Ε.Ο. των έργων αυτοκινητοδρόμων, οι Ο.Μ.Ο.Ε., οι Ευρωκώδικες κ.λπ.. Κατά συνέπεια προέχει ο εντοπισμός των ειδικών εκείνων περιπτώσεων για τις οποίες δεν υπάρχουν ή είναι ανεπαρκείς/ανεπίκαιρες οι τεχνικές προδιαγραφές.

Κρίνεται επίσης σκόπιμο να επισημανθεί πάντως, η υποχρέωση και της χώρας μας για κοινοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών στα λοιπά Κράτη Μέλη της Ε.Ε., στο πλαίσιο της εφαρμογής της Οδηγίας 98/34, καθώς και η λόγω αυτού σταδιακά αυξανόμενη τάση οι «τεχνικές προδιαγραφές» να μην αποκτούν χαρακτήρα κανονιστικού κειμένου, αλλά να εκδίδονται ως «πρότυπα» μέσω ΕΛΟΤ.

Για το θέμα της έκδοσης τεχνικών προδιαγραφών, είναι δυνατή και η ενεργοποίηση του άρθρου 11 του Νόμου με στόχο αφ' ενός την αναμόρφωση και επικαιροποίηση των υφισταμένων προδιαγραφών, αφ' ετέρου την σύνταξη νέων για τις κατηγορίες που δεν υπάρχουν. Απαιτείται η έκδοση νέου Π.Δ..

8. ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 “*Η προεκτιμώμενη αμοιβή υπολογίζεται με βάση τις τιμές αμοιβών ανά κατηγορία έργου και μονάδα φυσικού αντικειμένου, που ορίζονται με Υπουργική Απόφαση της παρ.7 και τα ποσοτικά στοιχεία του προς ανάθεση έργου, όπως αυτά περιλαμβάνονται στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του έργου*”.

Σε εκτέλεση της παραγράφου αυτής έχουν εκδοθεί οι υπ’ αριθμ. ΔΜΕΟ/α/0/1257/9-8-05, ΔΜΕΟ/α/0/2361/30-12-05 και ΔΜΕΟ/α/0/2229/4-7-06 Υπουργικές Αποφάσεις έγκρισης Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών, ο οποίος αφενός απαιτεί συμπληρώσεις για τις κατηγορίες που δεν καλύπτονται απ’ αυτόν και αφετέρου θα πρέπει να συμπληρωθεί, για παραλείψεις ή / και διορθώσεις στα άρθρα του, οι οποίες παρουσιάστηκαν κατά την εφαρμογή του. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει οι καθ’ ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες να υποβάλουν σχετικές προτάσεις.

9. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Θα πρέπει να εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία περί ανάθεσης συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών από όλους τους Φορείς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, όπως εξάλλου προβλέπεται και από τον νόμο (άρθρο 1 παρ. 9). Παρατηρείται η ανάθεση μελετών χωρίς να τηρούνται οι διατάξεις του Ν.3316/2005, όπως π.χ.:

- α) Κατάτμηση μελετών, ώστε να γίνεται η ανάθεσή τους με την διαδικασία της απ’ ευθείας ανάθεσης μέχρι του 30% του ορίου της Α’ τάξης πτυχίου από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- β) Ανάθεση μελετών μέσω αναπτυξιακών εταιριών Δήμων ή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία του Ν. 3316/05.
- γ) Ανάθεση τεχνικών μελετών σε Α.Ε.Ι. υπό μορφή “έρευνας”.
- δ) Ανάθεση μελετών με τη διαδικασία που προβλέπεται από τη Νομοθεσία περί Προμηθειών (Π.Δ. 60/2007 και Π.Δ. 118/2007).

10. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Επειδή οι μελέτες εκπονούνται όχι ως αυτοσκοπός αλλά ως σημαντικό μέρος της ορθής και ποιοτικής παραγωγής των έργων, ο μελετητής δεν είναι δυνατόν να απέχει της ευθύνης για θέματα ή ζημίες που προκύπτουν στο έργο κατά την εκτέλεσή του και που οφείλονται σε σφάλματα ή παραλείψεις της μελέτης, τεχνικού ή οικονομικού χαρακτήρα.

Επίσης, δεν μπορεί να απέχει της ευθύνης από οικονομικά ή τεχνικά προβλήματα ή ζημίες που προκύπτουν στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών επίβλεψης μελέτης ή έργου, ο ορισθείς Τεχνικός Σύμβουλος.

Για τον λόγο αυτό, προτείνεται να θεσμοθετηθεί η υποχρεωτική ασφάλιση των μελετών και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή να παρακρατείται ποσοστό της αμοιβής της μελέτης ή υπηρεσίας που μπορεί να αντικατασταθεί με κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, για όσο διάστημα απαιτείται για την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου, όχι όμως πέραν ενός εύλογου χρόνου, (που θα πρέπει να εξεταστεί νομικά), λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν μεγάλες καθυστερήσεις στην εκτέλεση του έργου, για τις οποίες ευθύνεται η Αναθέτουσα Αρχή.

11. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΩΝ ΑΡΧΩΝ

Επισημαίνεται η αναγκαιότητα της στελέχωσης των αρμοδίων υπηρεσιών γενικά και των αναθετουσών αρχών ειδικότερα, σ' ότι αφορά τις διαδικασίες ανάθεσης.

Έχει παρατηρηθεί γενικότερα αδυναμία εφαρμογής του Νόμου από ανεπαρκώς στελεχωμένες αναθέτουσες αρχές, ιδιαίτερα στην επαρχία και σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης. Το πρόβλημα αυτό έχει σαν συνέπεια τη δυσκολία των Υπηρεσιών αυτών, να ανταποκριθούν στις πολύπλοκες διαδικασίες που προβλέπει ο Νόμος για την ανάθεση μελέτης, που μεταφράζεται σε δυσκολία ή και πλήρη αδυναμία:

- σύνταξης ικανοποιητικού φακέλου έργου,
- υπολογισμού της προεκτιμώμενης αμοιβής,
- σύνταξης των τευχών διαγωνισμού,
- συγκρότησης έμπειρων επιτροπών διαγωνισμού για την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών, ιδίως σε περίπτωση σύνθετων μελετών ή επιλογής ανάμεσα από τουλάχιστον τρεις προκαταρκτικές μελέτες.

Για την αντιμετώπιση του θέματος, προτείνεται η άμεση – ει δυνατόν - στελέχωση των αναθετουσών αρχών με το απαραίτητο ειδικευμένο προσωπικό, καθώς και επιμόρφωση του υπάρχοντος.

Επισημαίνεται πάντως ότι, ο Νόμος αντιμετωπίζει την αδυναμία των Υπηρεσιών να ανταποκριθούν στις πολύπλοκες διαδικασίες ανάθεσης, δια της εφαρμογής του άρθρου 3 (προγραμματικές συμβάσεις) ή του άρθρου 9 (ανάθεση παροχής υπηρεσίας). Όμως και αυτές οι διαδικασίες θεωρούνται πολύπλοκες ή χρονοβόρες και δεν προτιμώνται γενικά από τις Υπηρεσίες.

Σημειώνεται ότι η ανάθεση των μελετών από μία Αναθέτουσα Αρχή, που, όπως αναφέρθηκε σε ορισμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης εξετάζεται η θέσπισή της, κατά την άποψή μας, δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει αποτελεσματικά, αλλά αντιθέτως θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των μελετών, σε συνδυασμό με τις

διαφορετικές κατηγορίες τους, τις ιδιαιτερότητες της κάθε μελέτης, την απαιτούμενη στελέχωσή της με έμπειρα στελέχη, καθώς και του χρόνου αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών με απασχόληση των ίδιων στελεχών.

12. ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο Ν. 3316/2005

1) Ο Ν. 3316/05 προβλέπει την έκδοση έξι (6) Προεδρικών Διαταγμάτων και είκοσι πέντε (25) Υπουργικών Αποφάσεων. Εξ αυτών τα πέντε (5) Προεδρικά Διατάγματα και οι είκοσι δύο (22) Υπουργικές Αποφάσεις εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργού τ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ενώ ένα Προεδρικό Διάταγμα και τρεις Υπουργικές Αποφάσεις εμπίπτουν στην αρμοδιότητα και άλλων Υπουργών.

2) Ήδη εκδόθηκαν τα δύο σημαντικότερα Προεδρικά Διατάγματα και ειδικότερα το περί μητρώων μελετητών – εταιρειών μελετών (του οποίου όμως η εφαρμογή αναστάλη μέχρι 16-11-2010) και εν μέρει το περί Πειθαρχικού Δικαίου των μελετητών, ενώ έχουν εκδοθεί οι δέκα τέσσερες (14) πιο αναγκαίες για την εφαρμογή του Νόμου Υπουργικές Αποφάσεις.

3) Τα λοιπά Προεδρικά Διατάγματα και οι Υπουργικές Αποφάσεις, δεν είναι κατ' αρχήν αμέσου προτεραιότητας και σε ορισμένες περιπτώσεις αφορούν σε θέματα για τα οποία η προώθησή τους θα εξαρτηθεί από άλλες παραμέτρους (π.χ. προτάσεις άλλων Υπουργείων επί των προεκτιμώμενων αμοιβών, αντιμετώπιση δυνατότητας απόκτησης πτυχίου μελετητού των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. κ.λπ.).

Επισυνάπτεται παράρτημα με τα Προεδρικά Διατάγματα και τις Υπουργικές Αποφάσεις που προβλέπονται από τον Ν. 3316/2005 και σε περίπτωση έκδοσής τους, ο αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης.

Επίσης, παρατίθενται και οι σχετικές εγκύκλιοι.

Καταλήγοντας, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι :

- Η μελέτη ενός έργου, αποτελεί αναπόσπαστο και ουσιαστικό μέρος στη διαδικασία παραγωγής του, και θέτει τις κρίσιμες προϋποθέσεις για την έντεχνη και έγκαιρη κατασκευή του. Από την ορθότητα του σχεδιασμού και της μελέτης των έργων εξαρτάται η αρτιότητα, η λειτουργικότητα και η ασφαλής χρήση του έργου, η αποφυγή τροποποιήσεων κατά την κατασκευή του, καθώς και η αποτροπή τυχόν αστοχίας του, με βαρύτερες οικονομικές και όχι μόνο συνέπειες.
- Η πληρότητα και ορθότητα μιας μελέτης όσον αφορά στις προδιαγραφές και στους όρους που θέτει για την κατασκευή του έργου και οι προεκτιμήσεις της όσον αφορά τις ποσότητες των εργασιών και τη δαπάνη του έργου με βάση πραγματικά στοιχεία, έχουν άμεση συνάρτηση με την εξασφάλιση της ποιότητάς του, τη δυνατότητα τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων και την ομαλή εξέλιξη της εκτέλεσής του χωρίς διαφοροποίηση ή και ανατροπή του αρχικού προϋπολογισμού του.
- Το θεσμικό πλαίσιο εκπόνησής των μελετών και ο ενιαίος τρόπος εφαρμογής του από τις αναθέτουσες αρχές, η διαφάνεια σε όλες τις ενέργειες της διοίκησης τα ποιοτικά κριτήρια εκπόνησης των μελετών, καθώς και η εξασφάλιση στις αρμόδιες Υπηρεσίες του απαιτούμενου ανθρώπινου δυναμικού και των τεχνικών μέσων για την αποτελεσματική διαχείριση των συμβάσεών τους, αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την έντεχνη παραγωγή των έργων με παράλληλη προστασία του δημοσίου συμφέροντος.
- Παράλληλα με την όποια βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, ο σωστός προγραμματισμός με βάση μακροπρόθεσμο και γενικότερο σχεδιασμό και η προτεραιότητα με ορθολογικά κριτήρια στην εκπόνηση των μελετών και στην εκτέλεση των έργων αποτελούν από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες για τη σωστή διαχείριση και απορρόφηση των διατιθεμένων κονδυλίων και προστασίας του δημοσίου συμφέροντος .

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ Ν.3316/2005

α/α	Εξουσιοδοτική διάταξη		Αντικείμενο	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	Παρατηρήσεις
	άρθρο	παράγρ.			
1	2	3	Προσδιορισμός του αντικειμένου κάθε κατηγορίας μελέτης και αντιστοιχία του με το γνωστικό αντικείμενο των μελετητών		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
2	3	4	Καθορισμός προδιαγραφών για την επάρκεια των τεχνικών υπηρεσιών για την ανάθεση και διοίκηση μελετών και έργων		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
3	4	4	α) Ενέργειες και στοιχεία που απαιτούνται για την προετοιμασία του φακέλου του έργου		Ετοιμάστηκε σχέδιο Προεδρ.Διατάγματος
4			β) Περιεχόμενο των τεχνικών εκθέσεων που υποβάλλουν οι υποψήφιοι προκειμένου να προεπιλεγούν οι 3 έως 5 (άρθρο 6)	Δ17γ/06/157/Φ.Ν/439.3/18-10-2006	
5			γ) Περιεχόμενο των προκαταρκτικών μελετών που υποβάλλουν οι προεπιλεγέντες 3 έως 5 υποψήφιοι προκειμένου να αναδειχθεί ο τελικός ανάδοχος	Δ17γ/06/157/Φ.Ν/439.3/18-10-2006	
6	4	5	Καθορισμός του αρχείου μελετών, υπηρεσιών και έργων που πρέπει να τηρούν οι Υπηρεσίες		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
7	4	7	Κανονισμός προεκτιμωμένων αμοιβών μελετών και υπηρεσιών	α)ΔΜΕΟ/α/0/1257/9-8-05 β)ΔΜΕΟ/α/0/2361/30-12-05 γ)ΔΜΕΟ/α/0/2229/4-7-06	Απαιτούνται συμπληρώσεις για τις κατηγορίες που δεν καλύπτονται από τον Κ.Π.Α.
8	5	6	Προσδιορισμός περιπτώσεων για τις οποίες είναι υποχρεωτική η διενέργεια διαγωνισμού μελετών		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

9	6	4	Καθορισμός ανωτάτου κα κατωτάτου ορίου στα ποσοστά βαρύτητας και κριτηρίων ανάθεσης	ΔΜΕΟ/α/ο/1161/15-7-2005	(ΦΕΚ 10648/2005)
10	6	8	Διαδικασία φύλαξης των οικονομικών προσφορών	Δ17γ/04/157/ΦΝ/493.3/24-10-2006	(ΦΕΚ 15618B'/2006)
11	6	9	α) Καθορισμός συντελεστού βαρύτητας των υποκριτηρίων τεχνικής προσφοράς	ΔΜΕΟ/α/0/1161/15-7-2005	(ΦΕΚ 10648/2005)
12	6	9	β) Καθορισμός ενιαίου τρόπου βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς	Δ17γ/07/85/ΦΝ 439.1/28-7-08	
13	7	6	Καθορισμός ενιαίου τρόπου βαθμολόγησης της οικονομικής προσφοράς για οριστική μελέτη, για παροχή υπηρεσιών και συμφωνίες πλαίσιο	ΔΜΕΟ/α/0/1161/15-7-2005	(ΦΕΚ 10648/2005) εκδόθηκε
	8	6			
	9	6			
14	11	4	Έγκριση προτύπων τευχών προκήρυξης κλπ.	Δ17γ/07/85/ΦΝ 439.1/28-7-2008	
15	14	8	Καθορισμός κριτηρίων ανάθεσης ειδικών περιπτώσεων για μελέτες αμοιβής κάτω του ορίου της Ε.Ε.		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
17	16	4	Περιορισμός και αποσαφήνιση λόγω αποκλεισμού από διαπραγμάτευση		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
18	19	3	Ορισμός των απαραίτητων διαδικασιών για εξασφάλιση καταβολής ελάχιστης νόμιμης αμοιβής μελέτης σε εργολαβίες		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
19	21	5	Καθορισμός αμοιβών μελών επιτροπών διαγωνισμού	ΚΥΑ.2/17140/00222/17-4-2007	(ΦΕΚ 192/2007)
20	25	3-6	Καθήκοντα και αρμοδιότητες των υπαλλήλων που ασκούν επίβλεψη μελετών και παροχή υπηρεσιών	Δ17/04/17/ΦΝ/439.3/22-1-2007	(ΦΕΚ 103B/30-1-2007)

21	38	1	Έγκριση πινάκων κλάσεως αποζημίωσης εμπειρογνομόνων		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
22	42	1	Νομική κάλυψη τεχνικών υπαλλήλων που ασκούν επίβλεψη μελετών	Δ17γ/148/ΦΝ/439.3/30-10-2006	(ΦΕΚ 1591 Β/2006)
23	42	5	Διάθεση έναντι ανταλλάγματος κυκλοφοριακών στοιχείων	ΤΚΦΣΤ2004/ο/0188/ΦΚ351/9-3-06 ΤΚΦΣΤ2004/ο/766/ΦΚ351/26-7-05	
24	45	2	Καθορισμός αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων για ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων μελετών και συναφών υπηρεσιών	Δ17γ/07/45/Φν/439.4/13-3-2007	(ΦΕΚ 447Β/3-4-2007)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ Ν. 3316/2005

α/α	Εξουσιοδοτική διάταξη		Αντικείμενο	Αριθμ Π.Δ.	Παρατηρήσεις
	άρθρο	παραγρ.			
1	2	4	Επέκταση του πεδίου εφαρμογής και προσθήκη κατηγοριών μελετών		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
2	11	1	Καθορισμός προδιαγραφών που δεν καλύπτονται από τις ισχύουσες		Εξουσιοδότηση Υπουργού για έκδοση κανονιστικών αποφάσεων ρύθμισης ειδικών θεμάτων.
3	39	1	Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων εγγραφής και κατάταξης στα Μητρώα μελετητών πτυχιούχων τεχνολογικού τομέα		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
4	39	9	Καθορισμός: α) Ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων εγγραφής και κατάταξης στα μητρώα β) Όρων και προϋποθέσεων για ανανέωση, έλεγχο, αναθεώρηση και ακύρωση πτυχίου γ) Όρια αμοιβών ανά κατηγορία μελέτης δ) Όρων και προϋποθέσεων άσκησης διαδικασίας και διοικητικών πράξεων σχετικών με εγγραφή, κατάταξη κ.λπ. στα Μητρώα ε) Αρμόδιας Διεύθυνσης της Γ.Γ.Δ.Ε. στ) Αρμοδιοτήτων Γνωμοδοτικής Επιτροπής Μητρώου	Π.Δ. 138/2009	Ανεστάλη η ισχύς του μέχρι 16-11-2010 με το Π.Δ. 193/2009
5	39	9	Σύσταση στην Γ.Γ.Δ.Ε. Γνωμοδοτικής Επιτροπής ενστάσεων. Καθορισμός τροποποιήσεων στη διαδικασία διαγωνισμών.		ΔΕΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ
6	40	5	Καθορισμός οργάνων και διαδικασία πειθαρχικού ελέγχου.	Π.Δ. 93/2009	ΦΕΚ 117Α/20-7-2009

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΚΔΟΘΕΙ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΦΡΑΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν. 3316/2005

α/α	Αριθμ Εγκυκλίου	Θέμα	Αρ. Πρωτοκόλλου Εγγράφου	Ημερ/νία
1	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 21 2005	Υποδείγματα πρότυπων τευχών προκηρύξεων του Ν3316/05	Δ17γ/04/88/Φ.Ν.439	17/6/2005
2	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 22 2005	Αποδοχή της 312/2005 γνωμοδότησης Ν.Σ.Κ.	Δ17α/07/91/Φ.8 ΓΕΝ	23/6/2005
3	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 25 2005	Οδηγίες για το Ν.3316/05 «Ανάθεση και εκτέλεση εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών»	Δ17γ/02/103/Φ.Ν 439	15/7/2005
4	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 37 2005	Εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 1564/2005 για τη χρήση τυποποιημένων εντύπων στις δημοσιεύσεις που αφορούν σε μελέτες και υπηρεσίες του Ν.3316/05	Δ11δ/0/5/142	8/11/2005
5	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 11 2006	Οδηγίες για την θεσμοθέτηση αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων στις συμβάσεις του Ν.3316/05	Δ17γ/08/77/439.4	24/5/2006
6	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 29 2006	Οδηγίες για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων στα πλαίσια των διαγωνισμών ανάθεσης συμβάσεων έργων/μελετών	Δ17γ/10/179/Φ.Ν.443	29/11/2006
7	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 31 2006	Δημοσίευση Υπουργικών Αποφάσεων και έναρξη ισχύος τους	Δ17γ/02/180/ΦΝ 439.3	30/11/2006
8	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1 2007	Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή του Ν3316/05, που αφορούν τη συγκρότηση ομάδας μελέτης και τον τρόπο σύνταξης τεχνικών και οικονομικών προσφορών	Δ17γ/01/17/ΦΝ 439	22/1/2007
9	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 15 2007	Α) Δημοσίευση προκηρύξεων συμβάσεων έργων, μελετών του Ν.3316/05 Β) Επαρκής αιτιολόγηση των πρακτικών αξιολόγησης τεχνικών προσφορών Γ) Δημοσίευση γνωστοποίησης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης στην εφημερίδα της Ε.Ε. και το Ενημ.Δελτίο του ΤΕΕ, κατά το άρθρο 12 παρ.5 του 3316/05	Δ17γ/01/85/ΦΝ 439	30/5/2007

10	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 16 2007	Παρέχονται οδηγίες σχετικά με την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3481/2006	Δ17α/02/85/ΦΝ 443	30/5/2007
11	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 22 2007	Παρέχονται οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της παρ.3 του άρθρου 18 του Ν.3316/05	Δ17γ/05/107/ΦΝ 439	20/7/2007
12	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 29 2007	Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή των νέων εγκεκριμένων προκηρύξεων τύπου Α και Γ για την ανάθεση συμβάσεων και υπηρεσιών κατά το Ν.3316/05	Δ17γ/03/170/ΦΝ 439.1	10/12/2007
13	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 30 2007	Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή νομικών διατάξεων που τροποποιούν το νομικό πλαίσιο ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων έργων και μελετών	Δ17γ/04/170/ΦΝ 380	10/12/2007
14	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 10 2008	Α) Ισχύς μελετητικών πτυχίων Β) Δαπάνη αναπαραγωγής τευχών διαγωνισμού κατά το Ν.3316/05	Δ17γ/05/65/ΦΝ439	30/5/2008
15	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 12 2009	Δημοσίευση διόρθωσης σφαλμάτων στην Δ17γ/07/85/ΦΝ439.1/28-7-2008 απόφαση Υπ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (αφορά το άρθρο 9 του Ν.3316/05)	Δ17γ/10/74/ΦΝ439.1	15/5/2009
16	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 19 2009	Δημοσίευση Προεδρικού Διατάγματος υπ αριθμ.93/2009 «Πειθαρχικός έλεγχος μελετητών, γραφείων μελετών και στελεχών τους»	Δ17γ/10/127/ΦΝ448	9/9/2009